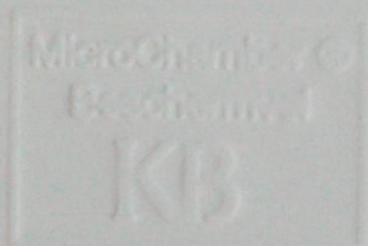

KB

EMANT
EN
IEMANT,

Gerijmt door

SAAC de VOS.

Den vierden Druck, op nieuw verbetert.

peelt op d'Amsterdamse Schouwburg.

t'AMSTERDAM,

acob Lescaille, Boeckverkooper op de Middel-
dam, by de Vis-marckt, 1662.

Z.

.

af,
ieuse
dagh
heyt,
l van
t het
gesien
verc-
, soo
le lof
mant
door
over
Nie-
n on-
ndal,
erba-
glijck
s een
n be-
sach-
baer-

AEN MYN HEER,

 Mijn Heer

DIRCK PIETERSZ. BRUGMAN,

Scheepen der Stede Beverwijck.

YN HEER,

Neemt 'et *Niemant* niet qualijck af, dat hy by gebreck van eenige curieuſe oeffeningen wat onnooſel voor den dagh komt, maer betracht ſijn eenvoudigheyt, die hem niet toelaet ſoodanigh te weeſen, als 't wel van ſommige waenwijſe gewilt en begeert wort; want het beriſpen nu ter tijdt ſoo gemeen is, datſe (onaengeſien haer eygen misſchepſels) verachten de fraeyſte wercken van veel edele en bovendravende vernuften, ſoo datſe nu ongetwijffelt om haer eygen geflatteerde lof *Niemant* oock niet ſullen verſchoonen; en of *Iemant* bygeval iets goets ter baen brocht, dat ſullenſe door miſgunſt, en *Eygenbaet* al willens en ſchandelijck over 't hooft ſien: ſulcks dat ick nu wel dapper voor *Niemant* bekommert ben, dat *Iemant* of *Elck-een* den onnooſelen *Niemant*, en dat om de waerdy van *Niemendal*, door ongegronde nijdigheyt ſullen ſoecken t'afterbalen, en te beſpotten; en nu om, ſoo veel als 't mooglijck is, hier in te voorſien, ſoo kom ick by U E. als een voor-ſpraeck ſijner onnooſelheyt, dat U E. hem begunſtight te ſchuylen onder den ſcherm uwer ontſach-

baerheyt. Magh 'et zijn versmaet doch *Niemant* niet, die om ware *Gerechtigheyt* uytsiet, maer bedeckt hem met de vleugelen uwer reedelijckheyt. Dit doende ick my sijnenthalven versekert vinde, de vrientschap van die, die met oprechten gemoede, U E. niet sonder oorsaeck hoogh roemen, en my souden veracht hebben. Wel aen dan, achtbare en bescheyde man, mijn Heere, ick bid noch andermael, ontfangt deesen mijnen geringen, schoon dat hy uyt gering vermoogen is voortgebracht, doch met een minnelijck ooge, waer door ick gemoedight sal zijn, de knibbeling van deese letter-knabbelaers soo veel als *Niemendal* te achten, en my by gelegentheyt te stellen om wederom wat anders voor den dagh te brengen, om hier door nu en altijt te blijven,

MYN HEER,

U. E.

Vriendt en dienstverplichten

ISAAC de VOS.

OP

OP
IEMANT en NIEMANT
van
ISAAC de VOS.

DE ſchrand're Vos hier ſoet vertoont
Hoe *Iemants* ondeugd' *Niemant* kroont,
Iemant wil hem verweeren
Met leugens, boosheyt, en bedrogh;
Maer 't is om niet, ſijn ſlangeſpogh
Kan *Niemants* vroomheyt deeren.

Niemant hier trouw op deughden bouwt,
Daer *Iemant* valſch *ſijn Selfs* vertrouwt,
En meent ſijn quaet ſal dueren:
Niemant die ſoeckt *Gerechtigheyt*,
De *Waerheyt* ſelfs voor *Niemant* pleyt,
't Geen *Iemant* moet beſueren.

Dus *Elck-een* neerſtigh voor hem ſiet,
Belaſt met onrecht *Niemant* niet,
Want *Niemant* kan 't ontkomen,
Daer *Iemant* vaſt blijft in de ly;
De Rechters laten *Niemant* vry,
Door dien ſy *Niemant* ſchroomen.

Nut, en ſchadelijck.

EERDICHT.

HEeft *Iemant* oyt de loop des werelts ondervonden,
Soo wort door loosheyt van een Vos hem hier geleert,
De Vos geeft hem in't eerst den toom die hy begeert,
Om *Iemants* listig hart te deegen te doorgronden.
Niemant is hier gereet het juck altijt te dragen,
Mits geen *Gerechtigheyt* by *Iemant* wort gesocht,
Want hy hart, ziel, en sin aen *Eygenbaet* verknocht,
En steunden op een wint, die hem sou onderschragen.
VVaar- en *Gerechtigheyt* dees dingen altijt schutten,
En soecken *Niemant*, die haer soeckt, te onderstutten,
Hier meê heeft *Iemant* uyt, en 't leeven dat is los.
Dit jong en varsse breyn wijst door hobollig praten,
Hoe dat hem *Ellik-een* by 't vollick sal gelaten,
Dus *Niemant* heeft de eer, als sellif ISACK VOS.

I. MEERHUYSEN.

Oordeelt na't voorbeelt.

GUNST-VEERSEN van IEMAND,

Op

ISAAK VOSSENS NIEMAND.

Ut oculus, ita — opus.

KOmt Soylus, haater van ons voordeel,
Ghy beest, te bits, en dol van oordeel:
Afgod sonder tempel, waar door veel
Klercken zijn verraân, in haar bloed;
Meest volck van hol verstand gebroed,
't VVelck altijt andre leeren moet.

Hoe

Hoe loos DE VOS *is, 't mach niet baten,*
Dees wolven ſullen hem doch haten,
Tot dat hy van zijn hayr moet laten:
Ontfanght dan VOS *dees trooſt van mijn,*
Als dit gedrocht treckt aen die lijn,
Niemant *ſal ſtracks u voorſpraak zijn.*

Quo doctior, eo perverſior.

SONNET
op
ISAAKS VOS
IEMAND en NIEMAND.

DE naem komt met'er daet ſomwijlen over een.
'tVernufte ſchepſel (doch van trony onbeſneden)
Schrijft in ſijn fabelen (vol van ſinrijcke reden)
DE VOS toe al vernuft: (beſtaend' in aerdigheên.)
Dit *Iemand* wetende, neemt van DE VOS ter leen
't Vernuftigſt om de deugd van *Niemand* te vertreden,
Iemand verſelt met *Elck* tracht *Niemand* t'overreden,
Doch *Niemand* door ſijn tong (vol van geſoute reên)
Weet *Iemand* en *Elck-een* voor 't *Recht* de mond te ſnoeren;
't Geen *Iemand* niet en kan, weet *Niemand* uyt te voeren,
Waer vindmen ſijns gelijk, ſchoon *Iemand Niemand* daegt?
Iemand verſelt met *Elck*, *Niemand* met *Niemendalle*,
Schoon 't lot te recht op 't hooft van *Iemand* is gevalle',
Noch is *Niemand* ſoo goet, dat hy *Iemand* beklaegt.

Poſt nubila Phœbus.

SPEELDERS.

Iemant.
Elck-een.
Niemant.
Niemendal.
Eygenſelfs.
Waerheyt.
Rechtvaerdigheyt.
Ioncker Gnor, *den Droſt.*
Iuffrouw Diewertje, *ſijn Vrouw.*
Katelijn, *de Meyt.*
Rutgert, *de Knecht.*
Lodewijck, *de Boel van Iuffrouw Diewertje.*
Hans Yſervreſſer, *een Hoogduytſe Ioncker.*
Iooſt ſijn knecht.
Man.
Vrouw.
1 Burger.
2 Burger.
1 Boer.
2 Boer.
3 Boer.
4 Boer.
Floris Franſen.
1 Boerin.
2 Boerin.
Cipier.
1 Gevangen.
2 Gevangen.
3 Gevangen.
4 Gevangen.
Prieſter.
Koſter.
1 Schepen.
2 Schepen.
3 Schepen.
Knecht van Eygenſelfs.

IEMANT en NIEMANT.

EERSTE BEDRYF.

Eerste Uytkomst.

Iemant, een aenſienlijck man, al verſtoort uyt.

As 'er ſlimmer gedrocht op aerd' het ſoume aenboort koomen,
Ick ſeg dat 'et veel is, mijn dunckt het ſchijne droomen
Dat ſulcken nietwaerdigen menſch, als *Niemant* is,
My ſal komen beſtraffen, en uytmaken; 'k gis
Dat hy ſat is geweeſt, door dien hy ſoo ging tieren.
Doch ſelden geluckt 'et wel, 't geen droncke luy beſtieren,
En ſo (vrees ick) ſal 't oock gaen met dien lompen bloet;
Maer 'k ſal zoo op mijn gelegentheyt loeren: 't moet
Geen rechtſchapen keerl zijn, die zoo lang niet kan ſwijgen,
Tot dat hy door de tijdt eenig voordeel magh verkrijgen
Om hem te wreecken. 't Is een ongeluckigh menſch
Die hem ſelver niet en kent, ſchoon of hy al de wenſch
Des wereldts hadt, noch ſou 'et hem niet baten,
Een die ſich ſelfs niet helpt, ſal yder een verlaten.
Het is een treflijk man, die ſteets na hoogheyt tracht,
Maer wederom een ſot, als hy ſijn eygen macht
Niet te gebruycken weet; doch 'k hoop die zo te bruycken,
Dat ick dien dwaſen menſch op 't onverwachtſt doe duycken,
Doch met behendigheyt, wanneer hy 't niet en giſt;
Een die ſijn ſlagh waerneemt, heel zelden dat hy miſt:
Want in dit leven gaen veel ſaken dick verloren,
Niet om 'er onrecht, maer om datſe na behooren
En op bequame tijdt, niet zijn in 't werck geſtelt.
't Gebreeckt my niet aen macht, veel minder noch aen gelt:
Wel aen dan *Iemant*, ſaght, beraed' u wel te deege
Eer dat ghy wat begint: want als ick 't overweege,
Soo is voorſichtigheyt behoedſter van verdriet,
En alle ongemack, en juyſt de rijckdom niet:
Want eer ick tot 'et endt mijns voorneem kan gerake,
Is 't noodigh dat ick eerſt met *Elck-een* kennis make,
'k Weet hy mijn helpen ſal in allerhande quaet,
Hoewel 'er luyden zijn, die met een rijpen raed
Het quaet-doen haten, en verbannen 't uyt haer oogen;
Maar veel die laten 't (waarom?) om dat ſy 't niet vermogen

 Te

Te doen: ſiet daer komt hy vroolijk aen.
Wel *Ellik* mijn waerde vriend, 'k waer ſtracx naer u gegaen,
Indien ghy by geval mijn niet en waert bejegent,
Ghy komt nu wel te pas.
Elck-een. Wat gort-zegent,
Ick ben noyt ſo benaut geweeſt, dat is ſoo waer als ick leef.
Iemant. Waerom doch?
Elck-een. Om dat ick niet wiſt waer uwer genaden bleef.
Ick liep de heele ſtadt door ſoecken naer u excelenci,
Maer 'k ben op 't hooghſt verheught nu ick mijn heers preſenci
Weerom genieten magh.
Iemant. Ha! mijn ſoo waerde vriendt,
'k Heb deſe eer aen u, of d'uwen, noyt verdient,
Maer 'k hoop die wederom heel rijcklijck te vergelden,
Ik heb wat met u voor, maer wilt 'et geen menſch melden,
Of anders raackten ick in d'allergrootſte noot.
Elck-een. Mijn heer beproeftme vry, en ſtuertme in de doot.
Iemant. Ghy weet, ô *Elck-een*, wat ſmadelijcke woorden
Dat ick, in u by-zijn, nu deſe morgen hoorden
Van eenen lompen bloet, een loos en lichten quant,
Een armen bedelaer, ick meen dien ſchelm *Niemant*,
Die niet een ſcherf heeft waer mee hy hem kan klouwen,
Een guyt die niet en deught als ſlechts om quaet te brouwen,
Komt in een volle kerck, alwaer dat laegh en hoogh
En al 't gejufferd, my met een minnelijck oogh
Belonckte, daer ick ſadt met heerelijcke ſtacy
In 't aenſien van *Elck-een*, mijn eerelijcke reputacy
Verkorten, ſiet dit lijd' ick nu noch nimmermeer,
Daerom hoort *Elck* mijn vriendt.
Elck. Wat gelieft u mijn Heer?
Iemant. Men hoort voor alle ding niet minder te verſuymen,
Als uyt een eedel hart met alderhaeſt te ruymen
De droefheydt, 't kermen, en voorts allerley verdriet:
En nu dan om de ſmaet die *Iemant* is geſchiet
Met vreught te wreecken, ſal ick ſtrax, wanneer de doncker
Het aerdtrijck overſchauwt, een yſſelijck geſloncker,
En overheldre brant, gaen ſtichten in een ſchuur
Niet wijt van deſe ſtadt, wanneer men nu 'et vuur
In ſijne volle kracht ſiet branden, lichter lagen,
Soo ſalmen, heel verbaeſt, voort na den ſtichter vragen,
Waer op ick datelijck ſal ſeggen, dat dees brant
Door *Niemant* is geſticht, die met zijn eygen hant
In 't aenſien van *Elck-een* het vuur heeft aengeſteecken,
En als men u dan vraeght, ſult ghy gelijck ick ſpreecken,

En ſeggen, ja 't is ſoo, ick hoop dan, dat de fielt,
Van 't raſend boerevolck ſal werden haeſt ontſielt,
En doen de werelt ſoo van ſulcke ſchelmen ruymen,
En u, ô *Elck-een*, ſal ick voor u verſuymen
Begaven, met veel goet, en tot een hooge ſtaet
Verheffen; by aldien ick mijn beloft verlaet,
Verlaet my dan vry mee, hoe behaeght u dees condicy?
Elck. Daer 's *Elck* wel mee te vreên, 't is beter als een officy,
Soo mackelijk aen de koſt te raecken, en dat met ſimpel liegen.
Hy mient *Niemant*, maer *Elck* mient *Iemant* te bedriegen.
Iemant. Hou daer mijn waerde vrient, dat ſchenck ick *Elk-een.*
Elck. Ick danck u hartelijck. *Iemant.* En ick ty datelijck heen,
En ga om onverſiens dien ſchellem te verraſſen. *binnen.*
Elck. En ick, genadige heer, ſal op mijn tijdt wel paſſen.
Dat 's eerſt een groote geck, die door een yd'le hoop
Niemant beloeren wil, ja lieve lubbert, loop
Iy vry al jou beſt, ziet of jy 'em kunt vinden,
Bewaert 'em wel te deeg, want 't is een net vol winden. *binn.*

Tweede Uytkomſt.

Lodewijck al wandelende omtrent 'et venſter van Iuffrou Diewertje.

DE nacht, die 't helder licht met hare wiecken bluſt,
En d'afgeſloofde ſchenckt een aengename ruſt,
En doetſe ſoetelijck na haren aeſſem gapen,
Die gunt mijn, leyder, niet een oogenblick te ſlapen.
Maer port my ſtadigh aen, en ſeyt, nu is het tijt
Om naer u lief te gaen, ick maeck mijn zelf verblijt
En dat door yd'le hoop, ach! dat 'et mijn geluckte
Dat doch de bleecke doot dien grijſert eens wechruckte,
Soo mocht ick met mijn lief in vryheyt vrolijck zijn
Als ick voor deſen plaght: verlichtſter van mijn pijn,
Mijn ſchiet juyſt in 't gedacht, wanneer ick u eens vraegde,
Waer in een minnaer doch ſijn liefſte meeſt behaegde
Om haer te winnen, dat ghy mijn, ter ſelver tijt
Dit voor een antwoort gaeft, een die van harten lijt,
En hout geſtadich aen, die kan ons licht verwinnen,
Maer ſoo men met ons geckt, dan keeren wy ons ſinnen
Oock lichtelijck van haer; doch ghy, ô engelin,
Zijt van mijn liefd' bewuſt, hoe vierigh ick u min,
Dat tuyght dit lievend hart, maer wat is 't, tuſſen beyden,
Een handt vol levens doet ons van malkander ſcheyden,
En maeckt dat onſe liefd' niet wort gebruyckt na wens,
'k Beklaegh u, ſchoone vrou, wat mocht ghy jonge mens

Aen

Aen ſulck een afgeleefd' beſteeden uwe jaren,
Een die in minne-kunſt in't minſt niet is eervaren,
Een, die by 't jeughdich volck doch niet en wort geacht,
Wiens leven wort beſchreyt, wiens werck wort uytgelacht,
Een ſulcken kouden bloet en kan u niet verwarmen;
Wat weet een leevend' lijck van 't vriendel jck omarmen,
Wat kan een ouden .... ſacht, hoor ick de klock daer niet?
Och ja, het ſlaet daer een, wel op dan Lood'wijck, ſiet
Of het niet moog'lijck is om by u lief te koomen,
Is zy 't? och ja, zy is 't, nu ſwem ick in de ſtroomen
Van d'al vermaeckb're luſt, hoe is 't mijn eygen ziel?
U man is die van huys?

Dieuwertje. Wat ſou dien ouwen fiel,
Hy gaet daer eerſt te bet, ſoo lang heeft hy geleeſen.
Mijn lieve Lodewijck, voor ditmael kan 't niet weeſen,
Daerom mijn lief vertreckt, ick vrees dat hy ons hoort;
Ick wenſch u goede nacht.

Lodew. Mijn Engeltje een woort.
Helaes s' en durreſt niet: ach moet ick dan ſoo ſcheyden,
En ſonder dat een kus mijn Lief je mach geleyden
Nae haer gewoone ruſt. Vaert wel dan, waerde vrou,
Dewijl ick niet en kan, als ick wel garen ſou. *binnen.*

Derde Uytkomſt.

Een party Boeren, met Brant-emmers, en leeren uyt.

1 Boer. BRant, brant, brant, brant, brant, ay buren hellept bluſſen.
2 Boer. Wel hey, waer is de brant? *1 Boer.* Waer? daer tuſſen
Kees Knollen huys, in Flores Franſen ſchuur.
1 Boerin. Het ſegent, is 'er brant? *2 Boerin.* Iemeny dat 's een vuur!
Ey lieve kijck een reys Lobbetje, ſie hoe dat de voncken vliegen.
1 Boerin. Wat ramp beſwaert ons, 'k was even wacker eworden, en ick ſou ons kint wiegen,
Dat in ſen ſlaep verſchrickt was, en 'k had noch nau 'et wieghtou in de hant,
Of ſe beginnen daer ſo naer en yſſelijck te roepen, brant, brant,
Och! ick onſteldeme ſo, en ſach 'er uyt of ick doot was:
Maer onſe Goris keeck een reys uyt, en ſeydme dat 'et geen noot was,
En dat de brant, na ſijn giſſing, an de aare ſy van 't dorp waer,
Moer (ſeyd' hy,) ick moet 'er eens na toe loopen; mijn lieve Vaer
Siet wel voorje, zey ick; want daer ſchiên huyendaeghs ſoo veel ongelocken.

Knecht

Knecht is 't al edaen? *De Boeren met de emmers en leeren weer na huys toe.*

1 Boer. We hebben 't hiele bruytje onger de voet etrocken.

2 Boerin. Dat hebbenſe al dra eklaert.

1 Boerin. Niet waer? met een veegh.

2 Boer. Weerje daer wat! hou, dit verbruyde vrou-volck ſtaet een mens altijt in de weegh.

2 Boerin, Wat raeckt 'et jou, wel hey, wat brabbelt me deuſe vent.

Floris Franſen met Iemant en Elck-een uyt.

Floris. Och wat komt men over, wat komt men over, is 'er *Iemant* die de ſchellem kent
Die men dat edaen heeft, die ſeght 'et me, ick ſel 't hem rijckelijck vergelden
Na men kleyn vermeugen.

Iemant. Mijn vrient ick ſal 't u melden,
Dat 's *Niemants* ſchult, die heeft dees yſſelijcke brant
In uwe ſchuur geſticht. Ia 'k ſeg dien ſchelm, *Niemant*,
Die heeft in mijn byzijn, het vuur daer in gedragen,
En ſoo ghy mijn niet looft, ghy mooght 'et *Elck-een* vragen.

Elck. Och ja, 't is ſoo geſchiet, ick heb 'et ſelfs geſien.

Twee Boeren uyt, die een gequetſt man op een burry dragen.

3 Boer. Sta wat ruym daer, hou.

1 Boerin. O my! wat ſchort die man.

3 Boer. Wat ſou 'em ſchorten, hy het ſen bien
Gebroocken, en is van een brantleer af evallen.

2 Boerin. Iemeny Hans bin jy 't? *1 Boerin.* Wat is 't voor een?

2 Boerin. Och 't is een arrem man met een huys vol kindere die *Niemendalle* te verteeren het.

1 Boerin. Maer ſegme een reys, Neeltje buur, wie ſel dan 't mieſterloon betalen?

Elck. Vraeghje dat? dat moetme op dien ſchelmſe brandſtichter *Niemant* verhalen.

Floris. 'k Wod ick 'em beget hier had, ick ſneed 'em byloo an riemen, ſoo dun als een ael.

3 Boer. Ia dat hy hier waer, we ſouwen 'em met ſen gat in een pael
Setten: maer hoor hier, wil ickje wat ſeggen Floris Franſen,
Sou 't raetſaem weeſen, dattewe met alleman na men Heer de Baljou danſen,
Die mach ons een party dieſleyders byſetten, want die ſchelms weten alle katte quaet.

Floris. Ia kom buurman alsje wilt, ke daer ick volghje raet.

Iemant. Sie ſoo dat gaet al wel, is hy in 't dorp gebleven,
Soo wil ick *Niemendal* voor *Niemants* leve geven.

HET

HET TWEEDE BEDRYF.

Vierde Uytkomst.

Niemant met Niemendal uyt.

Niemend. STa altemael uyt de weegh, pots dausent slapper-
menten,
Ick seghje sta wat ruym, siet deuse lompe venten,
Hebje by loo geen verstant, soo siet eens wie hier komt.
Niem. Niemendal segh ick.
Niemend. Holla, het heerschip bromt;
Wat gelieft sijn mogentheyt?
Niem. Maer hebje oock vernome
Dien schelmsen Iemant?
Niemend. Neen heer, maer ick sie hier veel vrome
Luy, soo 't lijckt.
Niem. Wat is't voor soort?
Niemend. 't Zijn mans en vrouwen,
Die van Niemant garen wat goets hooren, en van mijnder eer-
waerdigheyt Niemendal onthouwen,
Maer onraet is'er niet.
Niem. Soo treed' ick stoutelijck an.
Habum respectum personarum, hier is de man,
Die door sijn groote deught, en goddelijcke leven
Maeckt dat de engeltjes haer in sijn dienst begeven.
'k Weck door mijn heyligheyt de dooden uyt'er slaep,
Poep, in miraculen trots ick den grooten Paep, (is.
Hoewel hy hem veel beroemt, en mient dat hy een groote haen
Maer ick, ick monsieur Niemant, durf 'et wel in sen trony seg-
gen dat hy loopt de rechte baen mis,
En dat hy de luy altemet wat wijs maeckt, dat by jae en neen
niet veel en stuyt. (uyt
Maer willewe van den oorlogh spreken, daer en munt geen soo
Als ick. Trots Marten van Rossem, trots Robrecht de duyvel,
jae selfs den grooten Alexander:
Want Niemant neemt Niemendal te hulp als hy vechten wil, wy
helpen mekander;
En sulcken courtysaen of jufferknegh je, als ick ben, en is'er in
de hiele werelt niet;
Gantslichters wat is men jonge Niemendal faveur van de vry-
sters, om mijnent wegen, wel'eschiet, (ctijcken
Ia dit is Niemant, die door sijn rechtveerdige oorlogen en pra-
Hiele steden na hem treckt, ja somtijts wel koningrijcken.
Ick ben Niemant die d'elendige helpt uyt'er verdriet,
En die om een twistig verschil noch arm noch rijck ontsiet

:hiften en ſcheyen, of eenige ſaken by te leggen,
ven je hoeft Niemant juyſt geen geloof te geven, maer
laet men knegt Niemendal vry ſeggen.
Ick ſegh heer dat'er ter werelt geen als U L. in alle
deughden ſoo vermaert is.
aer daer is lijcke-wel een ſchellem daer Niemant voor
ver vaert is,
n ſen groote kraght, maer om ſen godloos leven,
'er meê verkeert, die wort 'er meê verheven,
n raed ick jou Niemendal, dat jy jou wel wacht
nant te verkeeren, die wulps en onbedacht,
en doorbrengt in vreten en ſuypen, en deynckt ſchier
dat'er geen God is,
l ick noyt gelooft had, dat Iemant ter werelt ſo bot is,
gh een heyloos mens bereyt ſijn eygen val, (mendal?
n het roert Niemant niet, en jou oock, niet waer Nie-

Een out man, met een jonge Vrou en kleyn kint,
al knorrende uyt.

Al recht erentveſte heer, maer 'k bid ſijn mogentheden
h eens wat voor volck dat ginder aen komt treden.
vrees Niemendal dat'et hier hapert byget,
lie eerlooſe ſchelm Iemant, dien ouwen bloet ſoo 'eka-
f beſtruyſt heeft, wat ſel ick ſeggen, (pert het,
ſe hoer ingeſteken, om de ſchult op myn te leggen.
lcken werck zelt weſen, let 'er vry op.
ſegh'et mo jou karonje, of ick breeckje de kop,
atje geweeſt bent, en wie dat'et kint emaeckt het.
nant ſegh ick ommers.
lieghje jou hoer, ick weet wel dat Niemant jou niet on-
erlijck an 'eraeckt het,
jet met Iemant houd dat is ſoo ſeker als wy leven.
's een vroom eerlijck man, gort wil hem een goet jaer
even. (ſeggen ſel.
gt'et Iemant of ik by 'em geſlapen heb, 'k wed hy 't niet
Iemant een ſchelm, en jy een hoer bent, dat weet de
iele werelt wel.
ien ghy, ſo ghy ſegt, een eerlijcke vrouw wilt weſen,
waerom laet jy jou ſoo dickwils dan beleſen
? die jou mee ſoeckt te brengen in 't verdriet.
nou met dit kint, ick ben de vader niet,
ft 'et die'et hoort, en laet'et Iemant houwen.
y heer doe jy 't goe beſt, jy hoort wel hoe dien ouwen
wijf verſtoot; wat doet die gryſen geck
t een jonge bloem, en weet hy het gebreck

Van

Vierde Uytkomst.

Niemant met Niemendal uyt.

Niemend. STa altemael uyt de weegh, pots dausent i
menten,
Ick seghje sta wat ruym, siet deuse lompe venten,
Hebje by loo geen verstant, soo siet eens wie hier komt.
Niem. Niemendal segh ick.
Niemend. Holla, het heerschip bromt;
Wat gelieft sijn mogentheyt?
Niem. Maer hebje oock vernome
Dien schelmsen Iemant?
Niemend. Neen heer, maer ick sie hier veel vrome
Luy, soo 't lijckt.
Niem. Wat is't voor soort?
Niemend. 't Zijn mans en vrouwen,
Die van Niemant garen wat goets hooren, en van mijr
waerdigheyt Niemendal onthouwen,
Maer onraet is'er niet.
Niem. Soo treed' ick stoutelijck an.
Habum respectum personarum, hier is de man,
Die door sijn groote deught, en goddelijcke leven
Maeckt dat de engeltjes haer in sijn dienst begeven.
'k Weck door mijn heyligheyt de dooden uyt'er slaep,
Poep, in miraculen trots ick den grooten Paep,
Hoewel hy hem veel beroemt, en mient dat hy een gro
Maer ick, ick monsieur Niemant, durf 'et wel in sen tr
gen dat hy loopt de rechte baen mis,
En dat hy de luy altemet wat wijs maeckt, dat hy jae
niet veel en stuyt.
Maer willewe van den oorlogh spreken, daer en munt g
Als ick. Trots Marten van Rossem, trots Robrecht de
jae selfs den grooten Alexander:
Want Niemant neemt Niemendal te hulp als hy vechten
helpen mekander;
En sulcken courtysaen of jufferkneghje, als ick ben, en
de hiele werelt niet;
Gants lichters wat is men jonge Niemendal faveur van
sters, om mijnent wegen, wel 'eschiet, (
Ia dit is Niemant, die door sijn rechtveerdige oorlogen
Hiele steden na hem treckt, ja somtijts wel koningrijcken
Ick ben Niemant die d'elendige helpt uyt 'er verdriet,
En die om een twistig verschil noch arm noch rijck ontsie

In 't schiften en scheyen, of eenige saken by te leggen,
Trouwen je hoeft Niemant juyst geen geloof te geven, maer laet men kneght Niemendal vry seggen.
Niemend. Ick segh heer dat'er ter werelt geen als U L. in alle deughden soo vermaert is.
Niem. Maer daer is lijcke-wel een schellem daer Niemant voor ver vaert is,
Niet om sen groote kraght, maer om sen godloos leven,
En die 'er meê verkeert, die wort 'er meê verheven,
Daerom raed ick jou Niemendal, dat jy jou wel wacht
Met Iemant te verkeeren, die wulps en onbedacht,
Sijn leven doorbrengt in vreten en suypen, en deynckt schier dat'er geen God is,
Hoe wel ick noyt gelooft had, dat Iemant ter werelt so bot is,
Maer dogh een heyloos mens bereyt sijn eygen val, (mendal?
Trouwen het roert Niemant niet, en jou oock, niet waer Nie-

Een out man, met een jonge Vrou en kleyn kint, al knorrende uyt.

Niemend. Al recht erentveste heer, maer 'k bid sijn mogentheden
Sien doch eens wat voor volck dat ginder aen komt treden.
Niem. Ick vrees Niemendal dat'et hier hapert byget,
En dat die eerloose schelm Iemant, dien ouwen bloet soo 'eka-
En 't wijf bestruyst heeft, wat sel ick seggen, (pert het,
En de loose hoer ingesteken, om de schult op myn te leggen.
Och ja sulcken werck zelt wesen, let 'er vry op.
Man. Flux segh'et mo jou karonje, of ick breeckje de kop,
By wie datje geweest bent, en wie dat'et kint emaeckt het.
Vrou. Niemant segh ick ommers.
Man. Dat lieghje jou hoer, ick weet wel dat Niemant jou niet oneerlijck an 'eraeckt het,
Maer datjet met Iemant houd dat is soo seker als wy leven.
Niem. Dat's een vroom eerlijck man, gort wil hem een goet jaer geven.
(seggen sel.
Vrou. Vraegt'et Iemant of ik by 'em geslapen heb, 'k wed hy 't niet
Man. Dat Iemant een schelm, en jy een hoer bent, dat weet de hiele werelt wel.
Maer indien ghy, so ghy segt, een eerlijcke vrouw wilt wesen,
'k Vraeg, waerom laet jy jou soo dickwils dan belesen
Van Elck? die jou mee soeckt te brengen in 't verdriet.
Wat raet nou met dit kint, ick ben de vader niet,
Maer geeft 'et die'et hoort, en laet'et Iemant houwen.
Niemend. Ay heer doe jy 't goe best, jy hoort wel hoe dien ouwen
Dat arme wijf verstoot; wat doet die grysen geck
Met sulck een jonge bloem, en weet hy het gebreck

Van

Van sulcke schelmpjes niet, soo schaet'et'em Niemendalle,
Al draeght hy sulcken kroon, om Iemant te gevalle.
Niem. Maer raedje me Niemendal dat ick dat doen sou?
Niemend. Och ja erentveste heer, ick bid'er om.
Niem. Gaet heen, en seght de vrou
Datse met'er man by me komt.
Niemend. Seer wel van harten geren.
Niem. Fyn man, ay seg me doch; is dese jonge deren
Iou wijf? *Man.* Ia heer. *Niem.* Argo soo bin jy'er man.
Vrou. Ia met de mont.
Niem. Dat is soo veel geseyt, dat hy'er niet toe doen kan.
Dat hadse seecker fix, maer wilt onser genaden eens de oorsaeck
van jou krakeel seggen.
Man. Heer, men wijf slaept alle nachten by Iemant, en se sou garen de schult op Niemants hals leggen,
En dat geloof ick niet, die man die is te vroom.
'k Wou dat Niemant wat veel tot onsent quam, hy sou me heel
wellekoom (teren.
Wesen, en ick sou hem na mijn kleyn vermogen dapper track-
Eer ick dit jonge wijf troude, plagh Niemant veel tot mijnent
te verkeeren,
Maer sunt ick haer gehadt heb, is 'er Iemant altijt op de vloer,
En heeft mijn gemaeckt tot een horendrager, en men wijf tot
een hoer, (wonnen.
Gelijckt 't alre aen dit kint blijckt, datse by hem heeft overge-
Vrou. Mijn heer dat 's onwaerachtigh, hy selt me nou noch in eeu-
wicheyt niet konnen (als ick leef,
Waer maken, maer dat 'et Niemant gedaen heeft, dat is soo waer
En ick kan 'et met Elckeen betuygen. *Niem.* Iou lose teef.
Of sy haer niet schaemt, deynck ick, soo moetwilligh te liegen,
Hoe nae meentse mijn als haer man, soo schendig te bedriegen,
O neen daer had jet niet. Ick weet wel dat die guyt
En aller schelmen schelm, 'k meen Iemant, een besluyt
Heeft tegens my gemaeckt, om zijn begane boosheyt
Te schuyven op mijn neck, gelijck 'et aen de loosheyt
Van dit fatsoentje blijckt, weet jy wel wie ick ben?
Vrou. Och neen, mijn waerde heer, 'k geloof niet dat ick je ken.
Niem. Soo soo, stil luystert maer, 't sel noch wel beter komen.
Weet jy wel dat ick jou wel hondert mael genomen
Heb in men arremen? en wat 'er is geschiet
Is jou niet onbewust. *Vrou.* Mijn vrient, ick ken jou niet.
Niem. Ia maer doe konje me wel, doe 'k jou de gouwe keten
Liet maken. *Vrou.* Mijn een gouwe ketting?
Niem. Ia jou een gouwe ketting, of is 't jou al vergeten.

Man.

Man. Sie ſoo jou looſe hoer.
Niemant. Sy het 'et hart niet dats' 'et ontkend.
Vrou. Och mijn harts alderliefſte man, ſoo veer ick deuſe vent
Met bekende oogen meer 'eſien heb, ſoo moetenſe uyt men hooft vallen.
Niemant. Hoor hier mijn vrient, nou ſel ick de waerheyt, op datje mijn glooſt, kallen,
Maer beſiet me eerſt wel te degen van afteren en van voor.
Hebje me nou wel beſien ?
Man en Vrouw. Ia Heer. *Niemant.* Hier pagie. lackay: hoor
Een reys Niemendal. gaet ſegt die luyden wat onſer genade voor een quant is.
Als dat ick de rechtveerdige Niemant ben, en dat mijns gelijck niet in 't lant is.
Niemendal. Seer wel myn heer. Hoor hier, die man, die ginder gaet, is Niemant wijt vermaert.
Vrou. Is dit Niemant? ach nu wort mijn hart beſwaert.
Man. Sie ſoo jou looſe hoer, ſpreeck nou vry uyt jou koonen.
Vrou. Barmhertige heer Niemant, ik bid, ay wilt me doch verſchoo-(ne.
'k Beken die looſe ſchelm Iemant heeft 'et gedaen,
En ried me dat ick 't ſtuck op Niemants hals ſou laên,
Maer och genadige heer, het ſel me altoos rouwen.
Niemant. Nou datje berou hebt, ſo geeft mijn 'et kint, Niemant ſal het uyt liefde houwen,
En laten 't Niemendal t'eten geven, die ſelt brengen by ſijn moêr
Om op te voeden, en als 't groot wort, ſel ick 'et by mijn eygen broêr,
Dat een geleert man is, ter ſchool beſteden, om te leeren aller-(ley ſpraken,
En dan meen ick 'er een Doctor inde medicijn, of een Advocaet, ja hiel en al een Theologant, of te maken.
Man. Och wat is die Niemant oock een barmhartig goet man.
Vrou. Genadige heer, ick hoop 'et Niemant te vergelden ſoo veel als ick kan.
Man. En dat 'et Niemant wel ging, ſou ons van harten lief zijn.
Niemant. Ick danck jou van Niemants weegen.
Sijnder noch eenige vroutjes of vryſters die by Iemant een kint vijf ſes gekreegen
Hebben, en dat 'er de ſchellem niet wil trouwen,
Die brenghſe by mijnder perſonaadje, want Niemant ſal die gaern om de waerdy van Niemendal houwen.
Een Hooghduytſe Ioncker met ſijn kneght uyt.
Niemendal. Gants ſelten heerſchop wat is dat voor een haen? die treed wel ſtemmich en prat.
Niemant. Iou bengel kenje dat niet ſien, dat is een mof in ſen gat,

Dat

Dat kan me, die niet mal is, wel an ſen weeſen mercken.
Hoe giert hy met ſijn handen, als een uil met ſen vlercken,
Daer me ſelje wat wonders hooren, luiſtert maer vlijtig toe,
Sie byloo Hans van Bacherach, hach, pach, pie, pa, poe.
Ionck. Pots tauſent was vint man auch wunderliche leyte.
Wo ich kom oder geweſen bin, meijn tage unt zu allen zeiten
Kein nerrijſer vollk gevunden, wie dieſe albre koechvreſſer.
Aber es iſt ihn gutt zu vergeben, ſie wiſſen nicht beſſer:
Immer ſtehn die narrenköpff unt lachen om mijne leedere hoſen,
Man ich denck, mit reverentz' geſaeght, du machſt mihr ein mool im maers blooſen,
Ont halten ſmaull zu; aber luite von fotſoen
Die mores gelernt haben, die werden 's nicht thoen. (nicht.
Es gilt de honsvotter gleich ob ſie edelluyt voorhaben oder
Wer meint ihr das ich bin, ihr narren? ſich lieber ſich
Ihr maulaffen, ihr pfefferſacke, ihr grobe grobianes,
Wolt ihr wiſſen wer ich bin? Sie dahr iſt *Scripto manes*,
Oder *Manum Scriptum* vom Kayſerliche *Majeſteten*
Das ich ſein kammer-Ioncker bin.
Niem. Wat dunckje, ſou hy oock wel vergeten
Te liegen? *Ionck.* Was ſagſtu dahr zu, jungh; iſt es nicht waer?
Knecht. Och ja mijn genadigſte Ioncker, maer
Man voor ein kalenduvel biſtoe al lang in de faluazy geſtelt.
Ionck. Liebe truw wie gehet es in Tuytslant zu, was gelts
Wen Kayſerliche Mayeſteet mihr erwelte in krijghs-ſachen
Ich wolt kurts unt gut ein ent dar aus machen. (gedaen.
Den ich hab ihre Majeſteten, ſchoon ſie nicht wiſſen, viel dienſt
Niem. Dat's waer, de boeren gebruyt, koejen en paerden geſtolen, en daer meê deur gegaen. (ſchoſſen,
Ionck. Ia mit dieſe meine hant, hab ich ſelbſt den Sweed durgh-
Ia das ſolt und mus ſoo zijn, den es wahr by mihr beſloſſen,
Das ſelbige zu verrichten, oder mit den kopff zu bezaalen.
Knecht. Liegh dat dich Harmen ſchen, doemaels weeren wy in Weſtfalen.
Ionck. Da wahr auch der Tuivel zu binden by Nortlingen,
Ont wahr keyner als onſer genade der die Sweden kon zwingen,
Dan ich kam mit der Kardinael Infant aus Italien da malen,
Das iſt ſoo wahr als ich leebe.
Knecht. Soo moet mich de ſuke halen
Woe door ein waer woort an is, den doe waren wy to Bremen.
Ionck. I das d ch kats dauſent, was hab ich vergeſſen, ich mus gehen
Ob meine wechſel gekomen iſt oder nicht. (vernemen
Niem. Souje niet, je ſeltſe krijgen tot een kruys,
Ick mien alsje in 't bet leght, een vloo voor een luys.

Ionck.

Ionck. Ha wen ich das hette, das mihr mit recht onthalten wiert, was wehr ich ein reicher man, poe hoe!
Niem. Wis wort'et hem met recht onthouden, want ten hoorde hem noyt toe:
Wat bruytme die vent, hy doet aers niet dan dat hy in de lucht kasteelen met toorens hoopt,
En daerby siet hy so bars als een leeu, die achter de schans met hoorens loopt. (haen rey?
Ionck. Was dunckt dich Iongh, ist onser wirt nicht ein grosser
Niem. Hy mient een hoorendrager. (ger.
Kneght. 'k Weet nicht wer de beste is, den de Ioncker is men swa-
Al aver lenghst gewest.
Ionck. Wat saegstoe, doe narren kop? (sit'er op.
Kneght. Ich segh, Ioncker, se heft ein goet ooch op jou, maer se
Ionck. Das hab ich auch gespuhrt, ich werd ihm ein paer horner aufsetzen. (te kletsen
Niem. Daer heeft hy gien noot van, maer een wackeren beer aen
Daer hebje ien engels verstant of.
Kneght. Genadigste Ioncker heb ij 't vergeten.
Ionck. Was is das?
Kneght. Weet mijn heer nicht dat ij to middagh tom eeten
Genodicht zyt by dat hubsche vruuke? se heft 'et joo op jou begeert.
Ionck. Das ist vrylich waer, ich halt viel von dich doe redelijcke Kasper, doe bist mich lieb ont weert: (machen.
Unt geluebe mich freylich, ick werd' dich zum grossen herrn
Niem. Ia tom grooten narren, meent hy, wat quel me die geck, daer moet ick seker om lachen. (wust.
Ionck. Wer hat mich dahr geschimpft, ich wolt das ich den keerll
Kneght. Dat heeft Niemant gedaen.
Niem. Iou schelmpje houje rust,
En houdje mont, of je selt strack wat steut krijgen.
Knecht. Ich wil 't moel nicht holden, on ich werd voor Niemant nicht swijgen, (lyonniert.
Ionck. Saegh heer doe barnhuter, weer hatt mich itsunder gecol-
Knecht. Ick segh ommer dat heeft Niemant gedaen, die heeft jouwer genaden soo gefexeert. (kappen.
Ionck. Woo is der schelm, ich werd ich ihm an hondert stucken
Niem. En dan sel ick jou, tot danckbaerheyt, met Niemendal om jou ooren lappen.
Ionck. Sa sa doe lompen keerll, fris auff, sagh ich, verweer dich,
Niem. Fris auff du lompen moff, fris auff, su ich besweer dich.
Kom jonge maeck hier een ronde O om sen lijff, met een party kruyssen en strepen,

Lech hier een winckelhaeck, hier een paſſer, gins een rongh van een wagen, met een paer handige ſweepen,
Aen dees ſijd een ſpinrock, met een haſpel, nou een vleegel met een vorck,
Hier een vliermuys, daer een nacht-uyl met een reyger en een ſtorck,
Daer weer een ſpul nieuwe kaerten, met een paer dobbelſteenen, met een pints kannetje.
Set hier een wilde kat, met een ſwarte bock, met een kabouter mannetje,
Met een pisdiefje, en een alruyntje, begiet dit altemael met boonen ſop. *Hy prevelt een weynig binnens monts.*

Ioncker. Was maghſtoe doe?
Niemant. Swijgh ſtil ſegh ickje, eer dat ickje op de koonen klop.
Ioncker. Ha wen ich meine hende zu meinen wil hette, ich durchſties dich zum erſten inſtanzy.
Niemant. Dat het jou Niemant door Niemendal al belet, wy verſtaen ons op de Negromanzy.
Ick heb die kunſt aldereerſt gevonden, hoe wel 't hem Iemant beroemt, maer dat is niet waer,
En hy wilt allijckewel met gewelt deurdringen, en komt daer over dickwils in lijf en levens gevaer.
En of jou een deel kolrijſters of neſtelknoopers wat wijs maken, dat 's maer om jou gelt te veroveren.
Maer is je wat ontſtoolen, of wilje weten wie jou vryer of vryſter ſel weſen, Niemant ſelje door tooveren
De rechte man ſien laten. En wat ick ſpreeck daer meugje vaſt op gaen,
Komt dan byme jy ſoppege groentjes, ſoo ſel ick een yder ſen liefſte wijſen, anders moetje mekaer by de taſt opſlaen.
Siet de mof nou een reys ſtaen gaapen, ay lieve dat 's een poſtuer, neen hy moet daer noch wat blijven.
Ioncker. Das dich pots tauſent ſlappermenten.
Niemant. Ho ho men lieve knecht wilje noch kijven,
Soo raeckje niet licht los. *Ioncker.* Wer hatt mir das gedaen.
Niem. Dat doet jou Niemant. *Ionck.* Ach ſoo bit ich laſt mich gaen,
Edler, erentfeſte, wolweiſer, ond geſtrenger herre,
Ich hab' es nicht gewuſt, das der Niemant ſo kunſtreich wehre.
Aber nun mus ich es glauben, ond bitte derhalben euwer Maje- (ſteet
Er wol mir doch verzeien, das ich ihm miſdeet,
Den ich zweer, wen ich im krieg kom, wil ichs dem herren beloonen,
Ond werd gutt ond bloet, hauſz ond hof von Niemant widerom verſchoonen.

Niemant. Wel daer op laet ickje los, maer siet toe datje jou belofte (niet vergeet.
Ionck. O behute mich, das werd ich nicht thun.
Niemant. Ia maer ick weet
Dat jy Soldaten loose boeven zijt, daerom moet jou Niemant niet te veel betrouwen.
Alsse in noot zijn beloovense veel, maer zen weten van geen houwen, (vast.
Behalven watse van de boeren krijgen, dat houwense wel dapper
Ioncker. I, hab ich doch mijn dage nicht gewust, das du Niemant solch verstant hast.
Sie dar seynt hondert ducaten, die geb ich vor meine sunde om Gottes willen.
Niemant. Kom lang al an. Hy mochtse aers by lichtveerdich geselschap verspillen.
Niemant selse getrouwelijck uytdeelen onder de nootdrustige arremoet.
Ioncker. Noe der herr vaer wol, ich beveel mihr in Niemants gebet.
Niemant. Gaet datje den Hemel behoedt. (gen.
Dat was eerst een dollen duyvel, 't scheen of hy 't al wod dwin-
Maer Niemant, Niemant segh ick, leerde hem vry kleynder sin-
Want ick weet met sulck ... holla! (gen:

Twee Burgers haestigh uyt.

1 Burger. Ick seg dat ick 'et niet geloof.
Niemant. Wel wat is dit te seggen. *2 Burger.* Benje dan hoorende doof?
Staet doch in reden, en hoort na een mens sijn woorden.
1 Burger. Ick segh dat hier Niemant waer, ick sou 'em terstont vermoorden,
Al wist ick dat ick men kop verliesen sou,
Die schellem mijn goet steelen. *2 Burger.* Ay de man is te trou.
1 Burger. Het sy dan soo het sy, ick weet 'et wis en seecker,
Want Elck die seyt 'et meê, als dat Niemant de beeker
Men wis ontstoolen heeft. *2 Burger.* Maer buurman loofje dat?
1 Burger. Wel jae 'k, en hier meê stuur ick hem de Schout voort after 't gat. *binnen.*
Niemant. Dat 's eerst een botten schelm, laet hy 'em soo beleesen,
Ick vraegh jou Niemendal, daer Iemant is, kan daer wel Niemant weesen?
Niemendal. Wel neen mijn heer.
Niem. Soo meen ick 't oock. Laet sien wat
Sou ick doen? al recht, 'k moet in de stadt
Weesen, want daer ben ick genoot van al de Heeren,
Gants lichters hoe willense Niemant met Niemendal tractee-ren. *binnen.*

Vijfde

Floris Franssen met twee of drie Boeren uyt.

3 *Boer.* KOm Florisbuur dit op, stap lustigh als een man,
Hier woont mijn heer de Drost.
Flor. Wel nou klop jy vry an.
Rutg. Wie klopt hier aen de deur?
Flor. Ick wod men heer wel spreecken.
Rutg. Kan ick de bootschap doen? ('esteecken,
Flor. Sie versinje wel? daer het een schellem men schuur in brangt
En ick sou men heer bidden, of hy ons helpen wott
Om hem te vangen. *Rutg.* Fijn man wacht een beetje, tot
Dat ick weder kom, hy 's noch niet gekleet, daerom
Gaet ghy voor uyt, hy volght u, om *inspecti oculurum*
Te nemen van die saeck.
3 *Boer.* Kom laten wy dan gaen. *Binnen.*
Ioncker Gnor den Drost, al half gekleet uyt. (staen?
I. Gnor. Wel hoe oft hier locken sel, ist noch geen tijt om op te
Gaet weck me je vrou op, ick moet 'er een reys spreken.
Diew. Wat is 'er nou weer te quicken, och wat kan de man al wint
I. Gnor. 'k Wens jou goe margen kijnt. (breken.
Diew. Ick van gelijck mijn lief.
Waer heen mijn heer dus vroeg?
I. Gnor. Maer kint daer is een dief (men wecken.
Die een schuer in brant gesteecken heeft, en daerom komense
Diew. Wel Rutgert hoe staeje soo? helpt jou heer sen kousen en
schoenen antrecken. (guurt.
I. Gnor. Ay my ick hoest me uyt men aêm, door dien 't weer soo
Diew. Seker 't is al een qua'e hoest, die van 't eene jaer in 't ander
duurt.
I. Gnor. O wee, wat steeckte krijgh ick daer in men borst? voor-
seker is 'er een wint in 'esloopen.
Diew. Wel weetje geen raet? hangt een haes voorje poort, soo
sullen 'er de winden voort na toe loopen.
I. Gnor. Men hooft barst aen duisent stucken; och hoe valt me
dat hoesten soo swaer.
Diew. Was ick als jy, ick sette een kasket op 't hooft, dan hielje de
stucken noch by me kaer.
I. Gnor. O Noorwegen, Noorwegen. (wil hy zeggen,
Diew. Die hoest heeft hy in Noorwegen gekregen, (quanswijs)
Maer hy rekent die 75 jaer niet die hy t'huys heeft.
I. Gnor. Laetje dat soo leggen,
Iou bengel? voort haelt een dweyl, en veeght die rochebellen
aen een kant.

Diew. Ia waren 't altemael dubbeltjes, die hy in een jaer ter werelt brengt, daer waer schier geen rijcker in 't lant.
I. Gnor. Kom krijgh me men lobbe, en schickt me men mantel te degen. (gen.
Diew. Wacht liefste, ick sel een schuyer halen om je wat of te ve-
I. Gnor. Hoor hier Rutgert, en let 'er wel op, wat ick je seggen sel,
Iens is soo goet as tiens, sie toe, dat je me wel
Op past, dat 'er, wijl ick van huys ben, geen vryers, of vreemde mans mit men vrou en spreken,
Of byloo ick souje van stonden an den hals breken,
Daerom waerschou ickje, siet weest me een goet knecht,
Bewijst jou trouwigheyt, soo doeje wel, en recht,
Want by soo veer als ick jou maer iens kan in een fout vangen,
Soo selje sonder gena, alwaer jy noch soo stout, hangen.
Diew. Sta liefste, dat ickje wat of veegh, och hoe vuyl isje hoet.
I. Gnor. Nou hoort na men woorden, voor eerst sie toe datje me geen deur open doet,
Of ick souse, eer ick wegh trock, wel te deegh toenagelen,
En datje me met gien vreemt manvolck spreeckt, of 't sell'er te byster op 't lant hagelen,
Oock is 'er eten genoeg, datje jou van daeg behelpen kent,
Want ick hoop morgen al weer t'huys te wesen, dan sel ick wel een Gans of een Ent-
Vogel mee brengen: nou sie toe let wel op men reeden.
Gants lichters hoe seer doen me men voeten, ick kand 'er nau op treeden, (gaa.
Soo steken me die besuckte lijckdoornen, en exteroogen als ick
Diew. Ia exteroogen had ick gedocht, hy meent de jight, of het verouderde podegra,
Dat 'em in die lamme strame leeden soo vat te quellen.
I. Gnor. Nou Rutgert je weet wat ick jou geseyt heb, en wilt 'er jou lijf na stellen,
Of de galligh is je voorlant, dus neemt 'et wel in acht.
Nou Diewertje mijn kint, ick wensje hier mee goe nacht. *Bin.*
Diew. Daer gaet hy heen, ay siet 'em dat gatt iens hangen,
Hoe giert hy met sijn handen, of hy vliegen vangen
Wil, denck ick, dat hy 'er dus mee swermt? (kermt,
Och, wat mocht ick beginnen, ick hebt me wel hondertmael be-
Dat ick die vent opsloegh, met sen hooft vol muysenesten.
Maer had ick geweten dat 'er by ouwe luy niet meer ten besten
Waer, als ick nu bevind, 't was van sen leven niet geschiet;
'k Mach 't men geltgierige moeder danck weeten, died'er mijn aen riet,

 Ia

Ia kint seydse, soo een heer tot een man te hebben, denckt vry
dat 'et niet vremt is,
Nou wou ick 'em wel voor een jonck keerl verruylen, schoon
dat hy naeckt in sen hemt is.
Ick pleght 'er verveert voor te weesen, als ick hoorde van by-
slapen spreecken, of praten van een man,
En nou, nou heb ick 'er juyst een gekregen, die me altoos geen
blaren byten kan,
Want een hiele nacht doet hy anders niet als kuchen en hoesten,
En als hy het segent eens fniest, begint van after, en van voren te
proesten.
Een heele nacht leyt hy en kreeuwt, dan is 't liefste geefme dit,
geefme dat, ay krijghme de pot,
En geef ickse hem niet tijts genoeg, so vliegen de rachebellen
gelijck krayen, hier an de want, en ginder an 't schot.
Een heele nacht sit hy en leest, en in plaets van me vriendelijck te
omarmen, (warmen.
Komt hy met sijn kouwe voeten al ehu ehu, om die by my te ver-
Dat 's al de vreught, die 'k van 'em heb, en geef ick hem onver-
siens een stoot,
Soo smijt hy sen gat al morrende om, en leyt 'et in men schoot,
Soo dat ick die levende doot, niet eens vriendelijk durf aen tastē.
In 't eerst ging hy me wijs maken, dat als een man in de vasten
Of op heylige dagen, sen vroutje wat goets deê, dat 'et groote
sonde waer,
Maer nou doet hy altoos geen sonde, want de vasten duurt met
hem een hiel jaer.
En soeck ick hem ter nauwer noot een vriendelijckheytjen of te
prachen,
Soo siet hy als de droes tegen den dageraet, en geest grijnsen
voor lachen.
Hy heeft een weesen als een engel, maer 't valt 'em an als een aep.
Wil ick met hem op bruyloften of maeltyen wat lustigh wee-
sen, soo valt hy altijt in slaep.
Nu lest waren we tot men ooms ten eeten, daer hy, sonder een
woort te spreeken, staeg onder zijn hoet sat en luypte,
En ick wierd' juyst gewaer, dat 'em 'et quijl ten neus en mont
uyt druypte. (die sot
Liefste sey ick om 't welstaens halven, daer 's botter in jou baert,
Worden 'er quaet om, en sey niet waer, 't is maer een kliekje snot.
Wat dunckje? of soo een vrou als ick ben, met sulcke cortysaen
niet wel versien is?
Trouwen, sou me uyt die dorre boogert al uyt wien, wat 'er uyt
te wien is,

'tAchter

't Achter-quartier, ſchouwers, veurneus, hooft-vleys, ſchoncken,
en voort al 't ofval moghtmen wel wechgoyen,
Behalven 't vel, dat was noch goet om een Brabantſe huyck van
te maken, want 'et is doorgaens vol ployen.
Nu ick hoop hy ſel niet eeuwigh leven, daer trooſt ick my meê,
Och! dat hy al aen 't gypen was, ick lighte van blyſchap de
ſarck ſelver uyt ſen ſteê.
Meenje dat 'et men oock niet verdriet, dat die ouwe ſchrobber
Noch ſo wantrouwigh is, en geeft my aen ſulcken vuylen ſchob-
Te bewaren: ja wel, men lieve ouwe knecht, (ber
Iy, en Rutgert, en al de jouwen zijn daer veel te ſlecht (talen,
Toe. Wat meen jy, al durf ick by jou om geen Venus klockje
Soo gaen ick togh altemet by mijn Lodewijck een ſlockje halen.
Die weet wat jonge vrouwtjes hoort, dat is een ander man,
Die hout van ſulcke vaſten niet, noch die weet van
Gien heylige dagen te vieren. Saght! ick moet onſe meyt eens
Cathelijn. (roepen,
Cathelijn. Wat beliefſje Iuffrou.
Diew. Ie weet dat huys wel, tuſſen die twee hooge ſtoepen,
Dat op de marckt ſtaet, daer leyt een jonghman t'huys,
Die Lodewijck hiet, en ſeght, dat hy cito cito hier in mijn huys
Moet komen. Want ick heb een brief die aen hem geſchreven is.
Cathelijn. Seer wel Iuffrouw.
Diew. Rutgert, Rutgert, wel waer of de geck gebleven is?
Ick moet hem meê ſien uyt te ſturen, dat hy ons wat eeten koopt.
Of 'et den ouwen bloet wel droomt, gis ick, dat hy met hoorens
loopt?
't Schaat ſulcke Ian-Gatten niet: waerom zijnſe ſoo ſtout?
Die ſpeelt, en weet dat hy verlieſen zel, is 't niet meer als billijck
dat hy ſijn hooft klout.
Daerom raad' ick jou vryſters altemael, datje jou jonge leden
(Indienje wijs bent) altoos aen geen oude mans gaet beſteden:
Want die 'er plaiſier meent van te hebben, die komt bedrogen
uyt:
Daerom ſeyt dit ouwe veersje recht, 't welck aldus luyt:

Loſſe tanden, harde Neuten,
Dichte Backen, lecke Geuten,
Een Iongh-wijf, en een ouwen Bloet,
Doen malkander ſelden goet.

Seker die dat gemaeckt heeft, heeft wel vande moordt geweten.
Rutgert. Iuffrou, hebje my geroepen.
Diew. Ia 'k Rutgert. Ie ſout ons wat t'eten
Halen. Sie daer is gelt.

Rutg. Ia, maer weetje wel Iuffrouw
Dat 'et me op men hals verboden is dat ick niet uyt gaen souw.
Diew. Om dese gangh min of meer, waer magh de geck voor vresen.
Rutg. Ick vrees dat dese, en dan noch een gang mijn alderlest sou wesen.
Diew. Tut, tut, je hebt geen noot, ick sel 'er borgh voor staen.
Rutg. Ia ick sou vast hangen moeten, en de borg zou vry gaen.
Ick wil al doen watje hebben wil, maer daer toe selje me niet belesen.
Diew. Ick segh dat ick 'et hebben wil.
Rutg. Ick durf het niet doen.
Diew. Hoe selt hier wesen,
Iou rekel, jou schobbejack, de droes vaer inje balgh.
Rutg. Ia, daer ben ick niet half so verveert veur als voor de galgh.
Diew. Ick sweer jou eerloosen schellem, ick sel 't jou betalen.
Rutg. Dat meughje doen, ick sel jouwen 't halven geen strop om men hals halen. *Binnen.*

Seste Uytkomst.

Iemant met Elck uyt.

Iem. WAt dunckt u van die schelm, hy is 'er al van daen,
Hy is dan, waer hy is, hy sal me niet ontgaen.
Ick sal hem gins en weer in alle dorpen soecken,
En loopt ghy in de stadt, doorsnuffelt alle hoecken;
En soo ghy hem daer vint, soo komt, verstaje wel,
Gins in de roode Leeu, daer ick u wachten sel.

Sevende Uytkomst.

Niemant, eenige complimenten makende, met Niemendal uyt.

Niem. OCh neen, 'k bedanckje seer, mijn lust niet meer te eeten. (ten
Ha wat is Niemant daer een eer geschiet, ick soutje niet wee-
Te verhalen, en 't is me niet mooghlyck in een aêm
Te vertellen, hoe ordentlijck, en hoe bequaem
Dat 'et eeten opgeset worde, wat waren daer al taerten, pasteyen, en venesoenen. (kapoenen,
Maer al de patrysen, pauwen, swanen, vaysanten, hoendren en
En voorts al 't kleyn gebeent, dat is niet om uyt te spreken.
Ia sy hadden, om Niemant wel te tracteeren, hiele ossen aen 't spit gesteken.
Ia wat warender al hasen, lamprayen, konynen, en hoe meenigh kalfsborst en schapenbout.

En ſe vraegde me met ſulcken reverency, wat luſt myn Heer Niemant, een deele, of een varne wijn, die ſoo kout
Als een ys is? of een wijntjen uyt Canaryen,
Of een muſcadel, of een alicant, of een peterſemyn, of een ſeck, of een wijn Françoy? wat ſtaje daer te laryen,
Riep de Hoofmeeſter tot de kneghts, voort breng alderley wijn hier.
Wel vraeghde hy me, luſt men heer Niemant ook een dronckje Serbſter bier?
Of Bronſwijckſe mom, of Lubſch, of Roſtocker, of Hamborger, of Nimweegſe mol? men heer hoeft maer te commandeeren.
Niemant bedanckje hartelijck, maer Meſſieurs, ſeyde ick, ick ſou graegh begeeren
Te weten, hoe dat ghy by deſe tijt aen 't Serbſter bier geraeckt bent?
Wy hebben daer aen een brouwer geſchreven, (alſo) ſie toe datje ons een ton tien a twalef die wel ſmaeckt ſent,
(Seyd een van de heeren) want we hebben vernomen,
Dat Niemant gereſolveert is, met Niemendal, by ons te komen.
En al de ſoldaten, en ſtruyck-roovers, ſoo dra alſſe hoorden dat 'et voor Niemant was, deeden een eet,
Dat hy datelijck ſterven ſou, die in 't minſte maer eenigh leet
Aen het ſelfde goet deê; en oock de officiers, en andere groote heeren,
Lieten het vry en vranck, ſonder eenig rantſoen of tol paſſeeren.
't Hart lachte me in mijn lijf, doe ick dat hoorden, en ick dacht,
Ick ben byget gien ſleghte geck, nou Niemant van dat geboeft ſoo wort gevreeſt en geacht.
Doe Niemant wel gegeten had, namenſe de tafel op, want onſer genade mocht niet meer ſchranſſen.
Hadje al dat gejuffert 'eſien, die daer gekomen waren om met Niemant een galliaertje te danſen,
Ie hadt blint geworden; de Sinjoors verſochten an me of Niemant geliefde d'eerſt te zijn,
Och ja ſeyd ick, mit komt 'er een extraordinary ſchoone Madam by mijn,
En ſe maeckte ſulcken baſelos manos teugens me, met ſtuypen en met nygen,
Dat Niemant, door haer galliaerd weeſen, veel vreughde begon te krijgen;
Och ſeyd ik in mijn ſelfs, hoe heeftſe men hart ſo doorgrieft ras.
Ie kunt dencken of 'et geen ſchoone Iuffrouw waer, daer Niemant op verlieft was.

Mit

Mit komt 'er een man, die wel hondert tonne gout rijck was, die
wou me met gewelt ſen dochter geeven;
Want (ſeyd' hy) Niemant gun ickſe, en al men vrienden verſtaen 't ſoo. Eeven
Als een ſwerm byen, vlogen ſijn erfgenamen om men heen,
En dat Niemant haer trouwen ſou, warenſe heel wel meê te vreên.
In ſomma had ick an elcke vinger een willen hebben, ick hadſe konne krijgen.
En doe ſe ſagen dat ick vertrecken wou, begonnenſe altemael te ſwijgen,
En keecken me met bedaertheyt aen, om te hooren wat 'er uyt komen ſou.
Ick deedje daer een brave oraty, als dat Niemant haer hartelijck bedanckte, en dat ick nou
Gereſolveert was, om mijn moêrs ſeun te leggen in ſen duyaetje.
't Gejuffert vlogh om men lijf als een diel krayen, en baden dat ick 'er noch een praetje
Verlienen wou. Ick excuſeerde me, en ſey gelievekens 't is te laet,
Wel ſeyd 'et hiele geſelſchap, als Niemant gaen wil, ſoo willewe meê gaen, we wille niet hebben datje alleenigh gaet,
Maer wy willen u convoyeeren tot an u lieder wooning,
Gelijckſe oock deeden: een yder ſocht doe ſen verſchooning
Op 't beſt te doen, en ſeyden, hebben wy Niemant na behooren niet getracteert,
Wy bidden u, aenſiet het goede hart, en hout ons ge-excuſeert,
Wy ſullen 't morgen verbeteren, gelijck 'et oock geſchiet is,
't Was giſteren al vry koſtelijck, maer van daegh dobbeld 'et niet mis.
Doen Niemant wel gegeten en gedroncken had nam ick wederom men afſcheyt,
Om met Niemendal weer te vertrecken, holla verbeyt
Noch een weynig, wy moeten uwer eerwaerdigheyt iets ſchencken
(Seyden ſe) tot een gedachtenis. Ick wiſt niet wat ick dencken
Sou; en ſe vereerde me een uyt 'er maten ſchoon paert,
Niemant heeft ſen leven geen ſchoonder geſien, de maenen en de ſtaert
Hangen tot op de aert, daer by heeft 'et twie vleugels,
Want het kan vliegen als een kray, de zael en oock de teugels
Sijn hiel koſtelijck, vol parlen en diamanten in gout geſet,
En 't heeft ſulcken weligen en parmantigen tret,
Datje 't niet geloven ſoud, ja alle dingen kan het leeren;

Daer

Daer en boven heeft 'et een gaef, dat het kan propheteeren;
Want als ick ergens na toe wil, daer ick prijs en gewin
Behalen sel, soo roept 'et en schreeuwt 'et, hin, hin, hin,
En dat beduyt soo veel als heen; maer anders begint 'et te bromme,
Indien 'er eenigh perijckel is, homme, homme, homme,
Of hy seggen wou keert weerom. Ia manne broeders, siet
Sulcken paert heeft Niemant, en sijns gelijck is in de werelt niet.

Niemendal. Ia heerschip, de luy merckte oock wel dat ick van goede aert was,
Wantse hebben mijn Niemendal meer geschoncken als ick waert was.
Soo dat ick seecker niet weet waer ick 'et bergen sal,
Dese korf is tot boven toe vol.

Niemant. Wat hebje gekregen Niemendal?
Schud uyt de korf, en laet onser genaden eens kijcken.

Niemendal. Mijn heer siet eens, is 'er niet wel voor twee koninckrijcken
Aen gout en silver, en andere kostelijcke waer?
Dat de Keyser met men ruylen wou, siet daer
Ick sou 't niet doen willen.

Niemant. Daer heb jy Niemendal gelijck in, ja je seecker,
Maer om datse wel wisten dat Niemant gelts genoech hadt, schonckense my een beecker
Daer de hiele story van den ouwen Hillebrant in gegraveert stont,
Die, om dat hy 'em van sen Soon onweetende gebraveert vont,
Sen slagh-sweert trock, en voorts al de geschiedenisse
Daer by, hoe datse menkaer soo getrouwlijck inde wildernisse
Aenranden. Somma sommarum, ick weet 'et selver niet,
Noch ick kantje niet verhalen, al de eer die me daer is geschiet,
Want doen onser erentveste ter poort uyt ree, met al de groote heeren,
Quam de hiele burgery in volle wapenen aen marceeren,
En schooten driemael salvo, daer op volghde 't geluyt
Van al de klocken, en Niemant raeckte soo te poort uyt,
Met sulcken grooten eer.

Een party Boeren al klagende uyt.

Boer. O wee, o wee, o wee, och lacy, och armen,
Och wy arme boeren, wy arme boeren.

Niemendal. Wel wat beduyt dit karmen?

Niemant. Hoe is 't nou fijn man, wat schortje, hebje pijn in 't hooft.

4 *Boer.*

4 *Boer.* Och och, de soldaten hebben onse kerck berooft,
En in de grondt verbrant, se lieten ons niet houwen,
Maer Iemant, hoop ick, selfe uyt barmhartigheyt weer opbouwen
Laten, heb ick maer 't geluck dat ick 'em vinden kan.
Niemant. Ha dou lompe vlegel, dou boer, waer ziestou mijn voor an?
Ick bin mans genoech, om die saeck alleenigh te beslechten,
Sie daer, daer hebje gelt, laetse nu weêr oprechten.
4 *Boer.* Wat vromer man is dit, heb danck, barmhertige heer,
Voor dese milde gaef, 'k hoop dat jou den hemel 't weer
Rijcklijk beloonen sel; voor 't geen jy ons gaet schencken
Selle we jou altijt weer in ons gebedt gedencken;
Maer seghtme goede heer, ick bid, hoe dat jou naem is,
Soo selle wyse in de kerck, ter plaetse daer 't bequaem is,
Doen houwen in een steen, tot een danckbarigh teecken;
Op dat, die na ons komt, weet van u deught te spreecken,
Dat jy ons in de noot soo trouwlijck boot de hant.
Niemant. Onser edele erentvesten name, is monsieur Niemant.
4 *Boer.* Och vergeeft 'et me edele erentveste heer Niemant, heb ick jou na behooren niet ge-eert,
Nu bevind ick, dat onse pastoor een propheet is: want hy het wel hondertmael gepropheteert,
Als we met schrayende oogen van onse kerck begosten te praten,
Dat hy dan seyde, vrienden stelt jou hart gerust, want Niemant, Niemant, zel de kerck weer opbouwen laten,
En hy sal Niemendalle meê brengen, en troosten de vromen wis.
Niemant. 't Is soo gelijck hy seyt, dit is Niemendal, die mit men gekomen is,
Indienje hem van doen hebt, hou daer ik wilje 'em garen geven.
4 *Boer.* Och neen voor deus tijt niet. Ick wens jou een lang leven,
Edele erentveste heer, ick bedanck Niemant uyt de naem van allegaer.
Niemant. Tot jouwen besten, groet jou pastoor van Niemants wegen, selje vaer.
Daer heeft Iemant al weer doende geweest, men hoort hem te hangen,
Die eerloose schellem.

Een deel gevangens al jammerlijck roepende.

1 *Gevange.* Och wy arme gevangen,
Wy vergaen in vuyligheyt, we hebben kleeren noch kost,
Och is Niemant, is Niemant noch niet gekomen die ons verlost.
Niemant. Wel wat is daer voor geschreeuw, luystert eens Niemendalle.

3 Ge-

3 *Gevange.* Och is 'et Niemant niet, die, den hemel te gevalle,
Ons arme luy verloſt, och dat 'et den hemel erbarm
Dat Niemant hier niet is, die ſich over ons ontfarm.
Niemendal. Het volck roept om jou men heer, met groot verlan-
En na ick het beſpeur, ſoo ſijnſe daer gevangen. (gen,
Niemant. Seecker dat is niet goet, dat moet ick gaen beſien.
Hy klopt an.
Supier. Wie klopt daer?
Niemant. Al goet vrient. maer wat ſijn dit voor liên,
Die je hier gevangen houd? *Supier.* Mijn vrunt het ſijn ſoldaten,
Burgers, en edelluy. *Niemant.* Ie ſeltſe voort los laten,
Verſtaje wel Supier, want 'et onſer genadens wil is.
Supier. Wel hey wat geck is dit, hoe waeyt het daer 't niet ſtil is.
Niemant. Ick ſeghje op mijn woort, laet jy die luy maer loopen.
Supier. Ick ſegh jou op mijn woort, ick doe de deur niet oopen,
Voor dat mijn gelt hier is, en dan noch het rantſoen.
Niemant. Ben ick niet mans genoech?
Supier. Neen, dat ſel Niemant doen.
Niem. Weet jy wel wie ick ben? *Supier.* Wat hoef ick dat te weten.
Niemant. Hoor, ſegh jy Niemendal, hoe dat ik ben geheeten.
Niemendal. Die man. *Supier.* Wat man?
Niemendal. Die jy daer ginder ſiet,
Is die men over al de machtige Niemant hiet.
Supier. Heer Niemant, 'k bid gena, ay wilt men fout verſchoonen.
Niemant. Wat hebben ſy verteert.
Supier. Maer vijftig duyſent kroonen.
Niemant. Sie daer, daer is jou gelt, voort laet de luyden los.
Supier. Mijn heer het ſal geſchiên.
Niemant. Doe botten Deenſen os.
Supier. Niemant heeft jou geloſt voor deſe goude kroonen.
De gevangens al gelijck.
Dat wil den Hemel ſelfs aen Niemant weêr beloonen.
1 *Gevangen.* Och Niemant, vroome man, ick val voor u te voet,
Vereert me een ſtuck broot, waer meê 'k men honger boet,
't Is nu de vierde dach, dat ick niet heb gegeten.
Niemant. Kammeraet daer ſijn twee hachjes, ſelje daer wel raet toe weeten?
Gevange. Mijn heer ick hoop van ja.
Niemant. Eet dan vry dat 'et raeckt.
Gevange. Ay my ick ſterf van dorſt.
Niemant. Sie daer vat an de vles.
Gevange. O my! dat dronckje ſmaeckt.
Gevange. Soegh, ſoegh, het is ſoo kout, ay! hebje niet een kleetje,
Edele erentveſte heer Niemant, daer ick me een beetje,
Meê

Meê bedecken kan.
Niemant. Och ja, kom hier mijn vrient.
Hier heb ick een rock in men veurbroeck, ſie eens offe jou dient.
3 *Gevange.* Ia heer ſe paſt me wel, ick bid verſchoont mijn vergen.
4 *Gevange.* Monſu weete Niemant niet een nacte vor my te herre-
berge,
Ick fremde mane bin, ick hier niet hebe mon maſon.
Niemant. Maer wat bin jy voor een lansman.
4 *Gevange.* Monſu icke ben een Walon.
Niemant. Dat docht me al an jou woorden, want je begoſt ſoo te
walen,
Nu blijf maer by me, Niemant ſel jou herrebergh verſchaffen
ſonder een duyt te betalen.
4 *Gevange.* Monſu icke jou ſerviteure ben, ſoo lang icke leve
lanck.
1 *Gevange.* Och heer Niemant wat raet met onſe macker? hy is
ſoo kranck
Dat hy niet een voet verſetten kan.
Niemant. Wel laet hem hier verſchijnen.
Och heer die arme man, ay ziet 'em eens gaen quijnen,
Ick heb 'er deernis meê.
Niemendal. Hoe wordje kreupel heer?
Niemant. Och ja men been word ſtijf, want Niemant hinckt van
een ander mans ſeer.
3 *Gevange.* Mijn heer wat raet met hem.
Niemant. Wees jy maer wel te vreede;
Kom, kruyt hem na de ſtadt, daer ſal ick hem by goeluy beſtee-
den,
Soo lang tot hy geneſen is, hoorje wel?
2 *Gevange.* Maer erentveſte heer, in 't vangenhuys leyt een arm
geſel
Die giſteren ochtent ſtorf, wilje dat wy hem eerſt begraven?
Niemant. Och ja, 't is Chriſtelijck en billick, dat men de weere-
looſe dooden hanthaven,
En beſteetſe eerlijck ter aerden. Hoe wel 'er ſommige zijn,
(Die ſeggen) als de ziel maer wel is, wat roert 'et mijn
Waer dat het lichaem blijft, 'k ſeg: 't Is een groote ſegen,
Als den Hemel de ziel, en 't lichaem eerelijck de aerde heeft
verkregen.
Nou neem hem op jou ſchoſt, en torſt hem al-gelijck,
En om dat 'et een arm keerl is, ſel Niemant, met Niemendal, het
lijck
Volgen. Wie maeckt ons hier een graft? kom ſpring jy na be-
neden,

Het is al diep genoech : en deckt de doode leden
Nu wederom met aerd, en volgh me met fatsoen;
Niemant sal over 't lijck zielmissen laten doen,
By onse prochiaen; want die singht dickwils missen,
En 't mist 'em al te met wel dapper uyt zijn gissen. *Binnen.*

Elck-een, Niemant een wijl gehoort hebbende, volght hem na, en komt voort weêr uyt.

Elck. Ick volgh al soetjens na, en sie waer hy belant.
Ick heb de snof al wegh. 'k Sweer dat hy Iemants hant
Nu niet ontkomen sal, ick gae 't mijn heer aenseggen,
Dat Niemant dese nacht blijft in de kerrick leggen. *Binnen.*

HET DERDE BEDRYF.

Achtste Uytkomst.

Lodewijck.

Lod. O Lang-gewenste dagh, hoe heb ick u verbeyt,
O lang-gewenste dagh, vol alle vrolijckheyt.
O dagh waer in ick sal nu eynden mijn verdrieten,
O dagh waer in ick sal, naer wens, mijn lust genieten.
Ick was gelijck een bloem, door hagelbuy verstickt,
Maer door dees blijde maer nu weder heel verquickt.
Soo doet een noorderbuy het lant haer vreugt verdwynen,
Soo komt met vrolijckheyt de Son haer weer beschynen.
Wel aen dan Lodewijck, tijt vaerdigh op de been,
Vlieght voeten in der yl naer mijn beminde heen.
Mijn hart dat hippelt al, mijn ziel verlaet de banden
Van hare tijt gesel, en geeft sich in de handen
Van een, die overlang haer willigh heeft geboeyt.
Los zijnde, sterrift zy; maer wederom soo groeyt
Haer leven dapper aen, wanneer sy is gevangen.
Mijn hart dat heeft sich al in 't vangenhuys verhangen;
Want sint dat ick 'et nam, en smeet 'et in haer schoot,
Doe haeckten 't lichaem oock nae sulck een soete doot.
Soet-zingende Syreen, door al u soet getover
Soo stap ick naer u toe, en geef my aen u over.

Rutgert in de deur op schiltwacht staende, stut hem.

Rutg. Sacht heer, waer wilt ghy heen?
Lod. Ick zou u vrou eens spreken.
Rutg. Mijn heer, dat mach niet zijn.
Lod. Wel wat zijn dit voortreken?
Zy heeft my bood' gestuurt. *Rutg.* 't Is heer, gelijck ghy siet.
Lod. Ick segh u laet mijn in. *Rutg.* Mijn heer ick durrif niet.

Lod. Wat oorsaeck, seght eens fielt, komt ghy me soo ontfangen?
Rutg. Wat oorsaeck, Lodewijck? om dat ick vrees voor hangen.
Lodew. Ick segh u laet my in, of anders 't wort u beurt.
Rutg. 't Is lichtelijck gedaen, 't geen lichtlijck wort betreurt.
Lodew. Voort segh ick uyt de deur, of 'k salder u uyt rocken.
Rutg. Al sloegh je me so droogh gelijck een maertse bocken,
Soo set ick evenwel geen voeten uyt de deur.
Lodew. Eerloose stucke schelms, ick raed u siet 'er veur.
Rutg. Soo hoop ick oock te doen.
Lodew. 'k Geloof niet dat 'et deeg is,
Het heeft sijn oorsaeck al dat hy me in de weeg is,
De Drost heeft 'et verboôn, soo 'k an sijn reeden merck,
Het buldren gelt hier niet, hoe stel ick dit in 't werck?
,Geen ding en is soo starck, men kan 't met goud doorboren,
k Moet sien of ick dien bloet dan oock niet kan bekoren.
Seght, wat 's de oorsaeck dat ghy my niet in en laet,
Kan 'et u hinderen?
Rutg. Mijn heer, ay wat een praet,
Glooft dat 'et aen mijn stont, ick sou 't u niet beletten;
Maer dat ick 't leven in gevaerlijckheyt sou setten
Om u, of om Mevrou, dat dunckt my ongeraên,
Dus heb ick liever 't best te kiesen van twee quaên:
Want siet, de Drost die heeft men op men hals verbooden,
Terwijl hy is van huys, dat ick geen vreemde gooden,
Met sijne Alcumeen, ons Iuffrou, spreken laet.
Lodew. Tut, tut, is 't anders niet, daer toe weet ick wel raet,
Die saeck en lijt geen last, ick weet het goet te maken.
Rutg. Soo 't ongeluck my trof, wie sou me weêr ontslaken,
De Drost die is een man, die'm niet vermurwen laet
Door smeeken of gebeên, hoe schoon dat men oock praet.
Lodew. Maer seght eens Rutgert, hoe sou hy 't te weete krijgen?
Indien ghy 't selfs niet klapt, wy sullen 't wel verswijgen.
En daerom bidd' ick, dat ghy mijn niet op en hout,
En tot vergelding, schenck ick u dees stucken gout.
Rutg. Ay zeeker, Lodewyck, ick durrif 'et niet nemen.
Lodew. Tast aen, wat dese gek, hoe staet ghy dus te temen!
Dat al de werelt lieft, wort dat van u veracht?
Heeft al u lange dienst wel soo veel opgebracht?
'k Geloof heel vast van neen, wat staet ghy dan te suffen,
En laet door yd'le waen en vrees u hart verbluffen.
Ghy kent my immers wel, en 't is wel eer geschiet,
Dat ghy in 't naerst der nacht my heymelyck in liet.
Hoe staet ghy soo en dut, ontfangt dees goude kroonen,
Dit 's maer een kleynigheyt, 'k sal 't u noch bet beloonen,

Wat

Wat seghtge, spreecktge niet?
Rutg. Ick weet niet wat ick doe,
De galligh grynst men aen, en 't gelt dat lacht me toe.
Lodew. Neemt ghy 'et op myn woort, 't sal wel ten besten kō-
men.
Rutg. Maer melt 'et doch geen mensch.
Lodew. Waer mooght ghy al voor schromen.
Rutg. Soo gaen ick dan myn heer, en segh dat ghy hier zyt.
Lodew. Wel aen, ick wacht haer hier.
O langh-gewenste tyt!
Hoe heb ick u verbeyt, maer nu noch eens verkregen,
'k Vertoon nu Iupiter, die, door een goude regen,
Syn lang-gewenste lust boete met Danaë,
Want op die selfde voet soo klaer ick 'et nu meê.
O rechte proef des mins, ghy kunt 'et al bedwingen,
O krachtige metael, ghy doet de slooten springen,
En maeckt een ruyme baen, daer eerst geen open was.
Diew. Weest welkom Lodewyck.
Lodew. Me-vrouwe, alsoo ras
Ick deese tyding kreegh, en dat my quam ter ooren
't Vertrecken van u man, doe wierd' ick als herbooren,
En van de doot verweckt, myn hart kreegh weder moedt,
De logge geest verdween door 't roeren van 'et bloet,
En 't lichaem dat soo lang had sonder ziel gelegen,
Heeft door dees blyde maer haer ziel weêrom gekregen,
Myn leven staet aen u, me Iuffrouw, ick beken,
Dat sonder uwe gunst ick niet met al en ben.
Diew. U heusheyt, Lodewyck, gelieft 'et soo te seggen.
Lodew. Mijn soete engelin, kunt ghy dit wederleggen,
So bid' ick spreeck, ay spreeck, en antwoort gy my niet?
Diew. De eer is al te groot, die my van u geschiet.
Lodew. Hoe seyt myn lief te groot? ick kan 't soo groot niet ma-
ken
Als u waerdy verdient, daerom moet ick het staken,
Ick kan niet als ick wil, of als ick garen zou.
Diew. Ghy roemt my al te hoogh.
Lod. O neen beleefde vrou,
U schoonheyt die verdient al andre minnetockjes.
Als ick u hair aenschou, hoe dat de dart'le lockjes,
Door 't speelen van de wint, swieren om 't aensicht heen,
Dan swieren, lieve vrou, myn zinnen oock met een;
Sie ick u wangen aen, verçiert mêt schoone bloosen,
Soo spreeck ick in my self, hier is 'et puyck van roosen;
Geef ick 't gesicht verlof, dat het wat verder gaet,

Soo doolt 'et uren lang, lief, in u heus gelaet.
Want siet, u ooghjens zyn twee tintelende starren,
Daer 't redelyck vernuft haer plight gaet in verwarren.
U neusje gaef en eel is wonder wel besneên,
U tantjes maeckt beschaemt het suyver elpenbeen;
U boezem die blaest een geur van soete angelieren,
Dat het koraele root op 't schoonste soeckt te cieren
Wanneer 'et sich verrept; en u sneewitte hals
Verdooft de schoonste zwaen, en maekt haer witheyt vals.
U boezem, als ick die na wens maer magh genaken,
Vraegh ick na nectar niet, noch ambrosijnse smaken.
O dart'le vreugdenbergh, waer op Cupido streeft,
Voort swygh ick van de rest, wyl het geen pas en geeft.
Ia u volmaeckte lyf, doet my heel vast gelooven,
Dat gy het schoonste schoon in schoonheyt gaet te boven.
Diew. So seeker Lodewyck, stae ick so in u zin!
Lod. Ia soo, dat 'et mooglyck waer, ick maeckt' u een godin,
Doch 'k heb 'et al gedaen, 'k heb u de macht gegeven.
Diew. Wanneer doch?
Lod. Doen ick u opofferde dit leven.
Ick zweer noch eens godin, dat ick u dienaer blyf,
En dat ick offer u gewilligh ziel en lyf.
Diew. Ghy maeckt, ô Lodewijck, door u aenminnigh praaten,
Dat deeze teere ziel haer woonplaets moet verlaaten,
Op hoope, dat ghy haer huysvesting geven mooght.
Lod. Indien 'er minnaer is, die op sijn weermin boogt,
Soo ben ick 'et met recht, want in dit lichaem krielen,
En mengen onder een zich twee verliefde zielen.
Diew. Hoe gunstich is 't geluck, dat ons te samen voeght.
Lod. Nu ick by u magh zijn, nu is mijn hart vernoeght.
Diew. Mijn lief ick heb men zelfs wel hondertmael bekommert
Om eens by u te zijn, maer ach ick was beslommert
Staegh met dien ouwen geck, hy liet my noyt gerust,
Maer nu vergeet ick 't al, mits dat ghy my,
Lod. Wat doch?
Diew. Eens kust.
Lod. Kan ick met sulck een dienst al u verdrieten blussen?
Kom dan, mijn engelin, ick sal u rijcklijck kussen.
Diew. Het kussen van mijn lief, en 't drucken van u hant,
Ontsteeckt mijn teed're ziel noch tot een heeter brant.
Lodew. Die sal ick na mijn macht, brantstichtster, weer uytdooven,
Hoewel ghy my ontsteeckt van onderen tot booven.
Diew. Soo sal het noodigh zijn, dat d'een den andren helpt.

Lode-

Lodewijck. Ay, toont myn dan u hulp, eer myn de vlam verswelpt.
Diew. 't Is nu de rechte tijt, wijl Cupido ter been is.
Lod. Kom gaen wy dan mijn lief, en trotsen Mars, en Venis.
Diew. Wel aen dat is u voor, maer wie de strijt verliest,
Lod. Heeft voordeel, dat die weer een nieuwe strijdt verkiest.'

Binnen.

Negende Uytkomst.

Iemant met Elck-een uyt.

Iem. IA seecker is hy daer, soo hoop ick hem te vangen,
Want ziet ick rust niet eer, voor dat hy is gehangen;
Sijn leven loopt gevaer, en door de leste brant
Heb ick al 't Boerevolck gekreegen op mijn hant.
Hy waer al kout geweest, had hy niet deur gaen glippen,
Maer 'k hoop nu deese reys sal hy me niet ontslippen;
Ick heb een list bedocht.
Elck. Mijn heer ay seght doch wat?
Iem. Omtrent der Metten tijt, soo sal ick sien een gat
Behendighlijck omtrent de Sacristy te grave,
En als dat is geschiet, soo sal ick als een rave
De Ornamenten, en voort al het Misgewaet
Wegh-neemen, en komt de priester dan juyst op de heeter daet,
Om 's nachts de dienst te dóen, soo sal hy 't toestel missen,
Wat daer sal uytontstaen, kan Elck-een selfs wel gissen.
Ick sal voor-eerst het goet verschuylen diep en wel,
En sonder twijffel dat men de kerrick doorsoecken sel,
Als Iemant daer niet is, soo sal me'r Niemant vinden,
Wanneer ghy dit vermerckt, soo treet vry stoutelijck inden
Hoop, terstont sal Elck dan werden afgevraeght
Of hy de dief niet kent, segt dan dat gy'et zaeght,
Dat Niemant heeft een gat door 't metselwerk gaen booren,
Het volck sal meer naer u, als na dien schellem hooren.
En als 'er wort gevraeght, of Iemant niet en weet
Waer 't goet gebleven is, soo sal ick al gereet
Voort roepen overluyt, met dese mijne oogen
Heb ick 'et selfs gesien, dat hy u heeft bedroogen;
Want 'k heb 'em nagespeurt, dat hy 't gestoolen goet
Op 't kerrickhof begroef, en gingh doe, voet voor voet,
Al stilletjens te rugh, begaf 'em weer ter kercken,
En viel voor 't outaer nęêr, op dat men 't niet sou mercken,
Dat hy 'et Misgewaet soo schelms gestoolen hat.
Om daer van blyck te doen, soo sal ick haer een gat
Dat ick gegraven heb, en 't goet daer in gesmeeten,

Gaen toonen , 't flechte volck en sal niet beter weeten
Of 't is soo in der daet: voorseeker wert dees fiel
In dat verwart tumult verdeelt van lyf en ziel,
'k Geloof niet hy dees dans met list nu sal ontspringen,
Maer dat hy als een dief sal 't galgelietje singen.
Wat dunckt daer Ellick of?

Elck. Het dunckt my wel geraên,
En 't is oock hooge tyt, liet ghy 'em langer gaen,
Niemant sou met goed doen, u weêr de loef afsteeken,
Van Niemants mildtheyt weet het heele lant te spreeken,
Om dat hy bouwen liet een afgebrande kerck
Op sijne kosten, en deed noch daer-en-booven 't werck
Van barmhartigheyt, hy spijsde de hongerige, hy laefde de dor-
stige, hy loste de gevangen,
Hy trooste de krancken, hy herberghde de vremde, en liet de
naeckte kleedren langen,
Ia selver de dooden liet hy begraven voor sijn eygen gelt,
En leyt rechtevoort, en bid voor de ziel.

Iem. Hoe zwelt
Mijn hart in toorne, dat ick hoor tot myn leetwesen
Dat Niemants deught en eer wert boven myn gepreesen.
Maer 'k hoop niet dat Elck-een my mee verlaten sel.

Elck. O neen heer; maer om dat 'em Elck niet wel
Mach setten, sou ickje als een trouwe vrient rade,
Dat ghy voor al niet suymde, eer dat 'et wort te spade.

Iem. O neen myn waerde vrunt, 't is alles wel bestelt,
De tijt die is na-by, dat het sijn leven gelt.
Sie daer myn vrient, sie daer, dat's voor u trouwe dienste,
Sta my maer troulyck by, soo sal 'k op 't onversienste
Dien eereloosen schelm wel helpen aen een kant.

Elck. Sacht heer, de Drost die komt.

De Drost met eenige Boeren, al pratende uyt.

Flor. Och ja, 't is soo.

1. Gnor. 'k Had Niemant
Sulcks noyt vertrouwt, dan doch wat sal me seggen,
Nu men op Niemant geen vertrouwen meer mach leggen.

Flor. Maer heerschip, of hy weer quam?

1. Gnor. Soo spreeck me vryelijck aen,
Ick sel je bystant doen, 't is tijt voor my te gaen. *Binnen.*

Flor. Wel heerschip goeden dagh.

Iem. Gelieft myn heer te scheyen?
Gunt Iemant dan de eer, dat hy u magh geleyen
Tot aen u wooning.

1. Gnor. Wel soo 'et u belieft.

Iem. Mijn heer, men beed is dit, dat ghy men toch gerieft,
En u hulprijcke hant aen Iemant wilt verleenen.
I. Gnor. Ia, maer is 't buyten ſcha?
Iem. Mijn heer, en wilt niet meenen
Dat 'k ſoo onreed'lijck ben, ô neen, ick weet heel wel
Die met 'et recht om gaet, hoe hy 'em dragen ſel,
En daerom denckt vry heer, 't ſal u niet weeſen ſchadelijck,
Daer 's Niemant die ghy ſoeckt, die heeft mijn laeſt eens ſma-
In eene volle kerck, heel leelijck uytgemaeckt, (delijck
Hoe ſchoon dat ick oock ſprack, 'k wierd van hem niet ont-
ſlaeckt.
Hy had me dapper voor, hy maeckten 't langs hoe groover,
Hy ſcholt me voor een dief, en voor een kerrick-roover,
Dan voor een hoerendop, en ſchellem, en moordenaer,
Dat was 'et alderminſt.
I. Gnor. Maer zijn al jou woorden waer,
Hebj 'er getuygen by?
Iem. Mijn heer, 't ſal u geen loogens openbaaren,
Elck-een die hoorden 't an, die ſal 't myn heer verklaaren.
I. Gnor. Wel nou fijn man beken jy, dat 'er ſulcks geſchiet is?
Elck. Och ja myn waerde heer, hoewel 't myn dapper liet is.
I. Gnor. Myn vrient, jy hebt voldaen, we hebben al genogh klaer-
heyt;
Want dat Elck-een ſeyt, dat is gemeenlyck de waerheyt.
Iem. Ia ſulcken ſchellem, heer, en is in 't heele lant niet,
Ick ſou noch wel meer ſeggen, dat ik 'et niet om de ſchant liet,
Hoe dat die geyle hont een eerlijck man ſijn dochter
Verkrachte.
I. Gnor. Hoe klaerde hy dat?
Iem. Siet eens mijn heer, hy brocht'er
Op een heymelijcke plaets, en heeft haer daer geſchent,
Of anders dreyghde haer te dooden, gelijck ſe ſelfs heeft bekent.
Elck. Die man die noch onlanghs elendigh wiert verſlagen,
Dat heeft hy oock gedaen, gelieft 'et u te vragen
Soo vraeght 'et an die, die 'er van 't begin by geweeſt hebben,
'k wet
Datſe altemael ſeggen, dat 'et Niemandt gedaen het.
I. Gnor. Hangen ſel ſen voorlant weeſen, kan ick 'em maer vero-
veren,
Dat vrees ick van ſijnent weegen.
Elck. Ia maer die ſchelm kan tooveren.
I. Gnor. Benedyſtes, wat mens is dat, dat 'et Elck niet ſey, ick
loofden 't niet,
Maer nou moet ick wel: daerom jy goe luy, ſiet

Datje hem, soo 't moogelijck is, ergens kent op speuren,
En krijgh ick 'em in men kluyven, soo wil ick hem wel van te veuren
Waerschouwen, soo hy wat uytstaen het, dat hy by tijts sen testement maeckt,
En sijn ziel wel besorrighτ, want sijn leven aen een ent raeckt.

Iem. Mijn heer tot danckbaerheyt, neemt deese goude kroonen.

I. Gnor. 't Had niet noodigh geweest: maer ick beloof je hulp te toonen.
Nou vrienden ick ben dicht by huys, ick bedanck je seer,
Ie keunt me ter gelegener tijt weer toe spreecken.

Iem. Seer wel mijn heer.
Wat dunckt u, dat gaet wel, ick heb een groot genoegen,
Kom gaenewe, 't is tijt om ons ter kerck te voegen. *Binnen.*

Tiende Uytkomst.

Rutgert, half gekleet, vraeght al grauwende wie daer klopt, engehoort hebbende dat 'et Ioncker Gnor is, weckt Iuffrou Diewertje, en Lodewijck op, die al half gekleet, vvijl de Drost in 't doncker ingelaten vvort, ter deuren uyt sluypt, en vergeet sijn laersen.

Rutg. HEbje jou leeven sulck rasen gehoort, wat is daer voor geklop?

I. Gnor. Wel bengel, hoe selt hier locken? voort segh ick doe op.

Rutg. Gans lyden het is 'et heerschip, hier selt elendigh op 't lant weyen,
Ick mach 'er op gaen wecken, hoe is 't, slaep je noch mit je beyen?

Lod. Wel Rutgert wat is 'er te doen?

Rutg. Wat sou 'er zijn,
Het heerschip klopt of hy dol en beseeten is.

Diew. O mijn,
Men lieve Lodewijck, hoe selwe dit best maken?

Lod. Ay sorrigt niet mijn lief, ick sal 'er wel uyt raken.
Hoor Rutgert, wat je doet, ontsteeckt altoos geen licht,
Op dat hy my niet siet, soo sal ick mijn heel dicht
Verbergen after u, en in het deur toe lappen,
Wanneer hy in is, sal ick heymelijck uyt snappen.

Rutg. Byget die raet is goet.

Lod. Vaer wel mijn eygen lief.

Diew. Hebt ghy u kleeren al?

Lod. Ia ick.

I. Gnor. Iou eervergeten dief,
Hoe langh sal ick hier wachten? 'k loof ick sel 't jou betalen.

Rutgert. Mijn heer, ick had de sleutel vergeeten, die most ick eerst gaen halen.

I. Gnor. Steeckt men een keers op, en loopt dan alje best na bet.

Rutgert. Sie daer mijn heer. *I. Gnor*. Ick wet
Dat'et hier geen deegh is, want na mijn gissen,
Soo vrees ick dat 'er een aêr op men stroom het wesen vissen;
Want die allamode leersen schoenen niet op mijn leest.
Hier het voorseker een vreemde doffert op 't slagh geweest.
Dat Rutgert de duyvel hael, sou hy me soo bedriegen?
Daer veur sel ick 'em, met een koort, in sijn doot laten wiegen.
Ick sel van desen avont stilswijgen, 't gaet hoe 't gaet,
Ick moet een reys by men vrouw gaen, en voelen of 'er pols oock slaet.
Slaepje liefste? hoorje niet Diewertje? gans lijden is dat swoegen,
Se hijght nae 'er aêm? wel mocht 'et men wroegen
Dat een aêr men paert gesaelt had. Wat staet me nou te doen?
Haer dat te verwijten, dat dunckt me veur al geen fatsoen
Te wesen, deed ick dat, se zou beschaemt worden, en loopen van me,
't Is best dat ick teugen haer stilswijgh, so hou ickse an me.
Oock vrees ick soose maer merckt, dat ick op haer doen let,
Datse weêr om een haverstroo op mijn hooft een kroon van sulck een fatsoen set.
Want die jonge vroutjes sinne te halstarrig, daerom is 't best te swijgen.
Maer het Rutgert noch geen koppelgelt 'ehat, soo sel hy morgen de galligh voor sen loon krijgen.
Waerender geen heelders, daer waren geen steelders, dat is een out spreeckwoort.
Me dunckt, 't sel best wesen dat ick gae slapen, eer datse mijn gepreeck hoort:
En laten morgen ochtent, 't wijl Rutgert noch slaept, hem op sen bet vangen,
En om dat hy me sulcken ontrou gedaen het, daer voor sel hy byget hangen. *binnen*.

Lodew. 't Is al een groot geluck, dat ick 'er soo ben uytgeraeckt.
Heb ick oock wat vergeten? byget mijn laersen, ja hier is 't wel gemaeckt.
Dat sel hy gewaer worden, dat weet ick soo wis als Lodewijck mijn naem is.
Hoe stel ick dit in 't werck? hoe maeck ick dat 'et bequaem is?
Seecker ick weet 'et niet: dit staet me gants niet an,
Die 't weêr te rechte brocht, dat waer een dapper man.

Al lijckewel hier dien ick ietwes te practiseeren.
't Hart is te seer ontstelt, ick magh gaen t'huyswaert keeren,
En passen morgen vroegh wel scherrip op sijn deur,
Licht valt 'er 't een of 't aêr van sellever wel veur. *binn.*

HET VIERDE BEDRYF.

Elfde Uytkomst.

Iemant met al 't Misgewaet uyt.

Iemant. HIer heb ick al het goet, ick gae 'et hier begraven.
Ia schellem bidt ghy vry, ick wed' ick u soo haven,
Tot dat ghy selver seght, dat ghy gehavent sijt.
Daer komt de Priester aen, nu is 'et Metten tijt,
Daer meê begint den dans, 't is soo wel, sou ick hoopen;
Mijn hart en ziel verlangt hoe dat dit of sel loopen.
Gaet om een hoeck.

Priester. Sint Ian! wat Iudas heeft sich hier te nacht vertoont,
Die u, noch uwe Kerck, in 't minst niet heeft verschoont?
Op, koster Lambrecht, op.
K.Lambrecht. Wat is 'er? *Priester.* Wilt u reppen,
Al 't Misgewaet is wegh, doet strack de klocken kleppen.
1 *Burger.* Eylacy! wat is dat, wel wat of dit beduyt?
Wat is u heer Pastoor, hoe siejer soo blieck uyt?
Priester. Daer heeft sich wis te nacht een schellem alhier verschoo-
Die al mijn Ornamenten soo schandich heeft gestoolen. (len,
1 *Burger.* Gort segent waer hy hier, we trocken 'em uyt sen vel.
2 *Burger.* Die slechts de dief maer kon.
Elck. Elck-een die kent hem wel.
Lambr. Wie is 'et dan? spreeck op, dat het mijn heer mach hooren.
Elck. 'k Heb Niemant dese nacht (hier soo) een gat sien booren,
Alwaer hy 't goet door droegh, maer quam heel schielijck weêr,
En viel doe stilletjes gins voor een outaer neêr.
Maer waer dat hy 'et liet, dat moet ick wel verswijgen,
Ie selt 'et van Iemant noch wel te weten krijgen.
Priester. O eervergeten mens, ô goddeloosen boef!
Is oock Iemant onder u allen, die weet waer hy 't begroef?
Iemant. Ia heer ick weet 'et wel, en sal 't u openbaren,
Kom gaet ghy liên met my.
Elck. Ick sal de deur bewaren.
Iemant. Sie daer licht op die sarck, daer sult ghy het wel vinden.
Lambrecht. Daer 's de karssuyffel heer, hou vast, daer hebje 't linden,
Daer is al 't silverwerck. *Priester.* Denckt eens waer dat hy 't
Iemant. Heer daer ontvalt u iets. (school.
Priester. Lang my, het is de stool.

Loopt

Loopt nu met alleman, om dese dief te vangen.
mant. Wat dunckt u Elick-een, sal Niemant nu niet hangen?
ck. Die list is wonder wel, en aerdichlijck bedocht.

Al het rapalje met Iemant, Niemant, Niemendal, en de VVaerheyt weêr uyt.

Burger. Ia veugel vindewe jou hier, hier is hy die je socht.
Burger. Late we hem onder de galligh begraven, kom ick sel
'em voort ten eersten doot bruyen.
lck. Dat 's wel de minste moeyte, dan hoefje geen graf te bekostigen, noch oock geen klocken te luyen.
Burger. Hoorje wel, Elck-een die seyt 'et.
Burger. Houd keerel, wacht tot flus,
We sellen 'em eerst by 't heerschip brengen.
iemant. Hoe overvalje me dus?
Burger. Dat 's waer jou gaeuwe dief, je mocht jou steelen laten.
Vaerheyt. Hy heeft 'et niet gedaen.
Burger. Wel wat schort jou te praten?
Vaerheyt. Ay vrienden laet hem los, Niemant en heeft geen schult.
Burger. Daer weten wy niet of. *VVaerheyt*. Ick bid u hebt gedult.
mant. Sa mannen vaer maer voort, wat wilt gy na haer luysteren,
Voort voort, wegh hier van daen.
Vaerheyt. Wat mooght ghy my verduysteren,
O ongeluckigh mens, stoot ghy my met de voet,
Soo loopt ghy reuckeloos u onheyl selfs te moet.
Wanneer d'onnoselheyt verdruckt schijnt door u stoffen,
Soo sal Rechtvaerdigheyt door my u neêr doen ploffen,
Hooghmoedige gaet vry voort, ghy lijckt 'et al en d'al,
Maer, ô verdoolde mens, hoe nadert ghy u val. *binnen.*

Twaelfde Uytkomst.

Iemant, Elck, met Niemant, Niemendal, en al 't gevolgh, na den Drost toe.

emant. MYn heer, die schelm is vast, wy hebben hem gekluystert.
Daer had die boosewight al 't Misgewaet verduystert
Van ons Lief-vrouwen Kerck.
I. Gnor. Hoe dorst hy dat bestaen?
Dat is een boose Christ, een stadt sou 'er om vergaen.
Iemant. Mijn heer ick sal hier flus voor 't hooge recht verschijnen.
I. Gnor. 't Is wel, ghy sult ons dan by een vergadert vijnen.
Iemant. Elck-een kom volght me na, met wackre sinnen kloeck,
't Is noodigh, dat ick hier mijn Eygenselfs in soeck. *Binnen.*

Niemant.

Niemant. Ie vergunt Niemant wel een beê, mijn heer, sou 'k immer hoopen.
I. Gnor. Wel wat is dat?
Niem. Maer ick sou eens heen en weêr na een Procureur loopen,
Die men saeck een beetje bepleyte, wat segje sel ick gaen?
I. Gnor. Maer wie sel hier soo langh, voor jou, als borrich staen?
Want ben jy sulcken dief, soo keunje oock wel liegen,
En mocht mijn eer ick 't wist soo fijntjes dan bedriegen.
Niemant. Ia wel ick weet niet wie ick hier voor borgh laten sal.
I. Gnor. Om datje Niemant bent, soo laet hier Niemendal.
Niemant. Wel seecker dat is goet, 'k sal Niemendal hier laten,
Ey vryer troost 'em wat, en wilt wat met hem praten. *binn.*
I. Gnor. Voort breng die jonge wech, en haelt me Rutgert hier:
Maer bint hem wel te deegh, loop mitje drie of vier.
Rutgert. Och wat heb ick misdaen?
I. Gnor. Ick sel 't jou wel verkondigen.
Rutgert. Mijn heer ick bid gena.
I. Gnor. Ick bin jou genadigh, want ick sel maken datje niet meer selt sondigen.
Rutgert. Waer meê heb ick 't verdient? ay wilt me doch te woort staen.
I. Gnor. Dat sel ick je stracx wijs maken: flucx laet die schellem voort gaen.

Lodewijk uyt.

Lodewijck. Ick sie de Drost daer selfs, wie of hy heeft gegrepen?
'tIs Rutgert. Och die gaet hy wis so na de galg toe slepen,
Mijn lieve arme knecht, ick ben met u belaên.
Sacht, daer valt my iets in, ick hoop hem weêr t'ontslaen.

Hy treet na haer toe, en smeert Rutgert wacker of.

O schelm, ghy komt my hier ter rechter tijt ontmoeten,
'k Sal voor mijn onbijt eerst met u mijn lust wat boeten.
Hou daer dan boosewicht, hou daer dan snoode fielt,
't Is wonder, dat ick u niet voort en heb ontsielt.
I. Gnor. Hoe heer, mijn knecht te slaen, dat wil sich niet betamen.
Lodewijck. Houd ghy sulck volck in huys? ghy hoort 'et u te schamen,
Vermits ghy Rechter zijt.
I. Gnor. Wat schort 'em?
Lodewijck. 't Is een dief,
En eervergeten schellem.
I. Gnor. Dat hoor ick niet heel lief.
Maer jonghman segt me eens, heeft hy u wat ontstoolen?

Lode-

dewijck. Ia heer,een nieu paer laersen,met roô geverfde soolen,
Die 'k gistren op de stoep te droogen had geset,
Hy namse met een snap, ick hat 'em graegh belet,
Maer 't was niet moogelijck, de schelm die ontliep me,
Ick had maer muylen aen, en oock ons volck riep me,
En seyden dese dief is ons heel wel bekent,
Hy woont hier by den Drost, of altoos daer ontrent.
Gnor. Heb ick dieven in huys, en weet ick 'et niet? wat gort segent.
dew. 'k Waer so naer u gegaen, had ghy my niet bejegent.
Gnor. O die guyt heeft 'et oock soo schendigh verkurven tegens my.
dew. Het is een slimmen dief, mijn heer, ay hangt 'em vry.
Gnor. Om dat hy soo lang mijn broot gegeten het, magh ick hem niet opknoopen,
Maer ick sel 'em met de lange roe straffen,dat is, ick sal 'em late loopen
Voor een guyt, als hy is, voort haelt de laersen weêr.
utgert. Daer zynse noch soo goet en soo quaet.
Gnor. Sijnse dit mijn heer?
dew. Laet sien, ja dese zyn 't, ick doe my seer bedancken,
En wens u veel gelucks. *Binnen.*
Gnor. Wel wat zyn dit voor rancken,
Dat ghy 't gestoole goet leght onder onse bet?
utg. Onse Iuffrou die had me in 'er kamer te lesen geset,
Soo dat ickse van nootshalven nergens aêrs wist te bergen.
Gnor. Loop voor den droes, jou galge klepel, jy selt me jou leven niet meer tergen.
Ia wel Rutgert, je raeckt daer al geluckigh van de lijn,
En nou ick 't rechte bescheyt weet, sou 'et men van harten leet zijn,
'k Sel selver in de wint sien, hy is geck die op een aêr sijn vertrouwen set.
Maer 'k ben bly dat men Diewertje heur kuysheyt noch soo behouwen het. *Binnen.*
dew. Wat dunckt u van dat ontbijt, Rutgert, doet 'et u niet seer?
'k Heb al wat rijckelijck toegeslagen.
utgert. Om dat min of meer.
dew. 't Was al een bitter banket voorje.
utg. Wat de duycker,
Praetje van bitter, het smaeckte me als suycker;
Want ick was soo galachtigh, 'k wil seggen soo galgachtigh om men hart,
Had jy 't niet gedaen, 'k waer met men keel al in de strop verwart:

Maer

Maer je beschutte me.
Lodewijck. Nu al genoegh daer van.
De laersen schenck ick u, kom volgh me als een man.
De oude soese wint en sal u niet meer quellen,
Ick sal u wel by d'een of d'andre heer bestellen. *Binnen.*

Dertiende Uytkomst.

Iemant en Elck uyt.

Iemant. WEet ghy wel waer 'et is?
Elck. Ia heer, in een van dese hoecken.
Hier hebt ick 't. *Hy klopt.*
Dienaer. Wie 's daer. *Iemant*. Ick kom Eygenselfs hier soecken.
Dienaer. Ick sal de bootschap doen.

Eygenselfs uyt.

Iemant. Mijn heer een goeden dach,
Ick bid staet my te woort, indien het wesen mach.
Eygenselfs. 'k Moet in een sterf-huys sijn, dus kan ick niet lang beyen,
'tWijl men my ernstig soeckt, in't schiften, en in 't scheyen.
Iemant. Ick ben genootsaeckt heer, en 't gram, en hittig bloet
Dwingt my nu dat ick hier mijn Selven soecken moet.
Dies heb ick voor dees tijt een saecke voorgenomen,
Daer 'k hoop mijn Selven nooit geen scha van sal bekomen.
Eygenselfs. Kom, segt u meening dan in gauwigheyt eens uyt.
Iemant. Mijn heer, 'k heb een pleydoy met een versoorden guyt,
En valse boosewicht: laet sien, hy is geheeten . . . . .
Eygenselfs. Dat wort u niet gevraeght, 'k en hoef dat niet te weten,
Antwoort my hier maer op, segh, is hy rijck, of arm?
Iemant. Wat sou dien bedelaer, hy is heel kael och arm.
Eygenselfs. Saeght ghy 'em garen doot?
Iemant. Ia liever als in't leven.
Eygenselfs. Wel aen, ick sal u hier dan stof genoeg toe geven.
Hou daer, daer hebt ghy 't al, en siet dit leste woort
Brengt sijn sentency meê, en daer op volght de koort.
Geeft my in elcke hant niet min dan duysent kroonen
Voor mijnen arrebeyt. *Iemant*. Wel heer ick sal 't u loonen.
Nu is mijn hart gerust. Waer is den schellem nu?
Elck. Sacht heer. *Iemant*. Hoe soo?
Elck. Niemant staet achter u.
Iemant. Wel helhont zytge daer? siet hier heb ick u strop vast.
Niemant. Maer hebje se al een reys geprobeert, offe wel om jou eygen krop past?
Iemant. Neen schellem s'is voor u, het is u errifdeel.
Niemant. Wie het jou hals verassureert? *Iemant*. Dat 's even veel.

Mijn

Mijn heer 'k wens u goe'n dagh, ick sal het nu wel klaren. *bin.*
Niemant. Hem, hem, ick sprackje wel een woortje?
Eygenselfs. Laet mijn gerust.
Niemant. Get hoe keunje oock uyt varen?
Is dat jou manier soo? of is 't een aengeboren gebreck?
Ay heerschip soo 'et jou belieft?
Eygenselfs. Wech wech met dese geck.
Niemant. Is de liefde dan hielendal wech? 'k hadje lijckewel soo garen eens gesproken.
Eygenselfs. Ick heb den dray van de liefde, s'en doet me de schoorsteen niet roken.
Hebt ghy wat hande-salf? soo hoor 'k u met verdragh.
Niemant. Mijn heer ick heb rechtevoort soo veel gelt, als 'er in een paerdevuyst mach.
Eygenselfs. Seght waerom, arme bloet, komt ghy my dan verstooren?
Niemant. Eylacy! machje dan van Niemant niet een woortje uyt liefden hooren?
Eygenselfs. Van Niemant, ja heel wel, hoe na zyt ghy 't mijn heer?
Voort brengt ons stoelen hier, Niemant set sich wat neêr,
En tapt een kanne wijn, maer brenght ons van de besten.
Welck een dunckt Niemant best?
Niemant. Ick hou 'et met den lesten.
Eygenselfs. Het gelt u eens mijn Heer.
Niemant. Heb danck. *Eygenselfs.* 't Moet schoontjes uyt.
Niemant. Neen, ô neen, Niemant sou droncke worden, en dan was 't proces hielendal verbruyt.
Eygenselfs. Hoe! hebt ghy een proces?
Niemant. Och jae 'k.
Eygenselfs. Tegen wie? wat is 'et voor een quant?
Niemant. Hy heeft hier stracks geweest.
Eygenselfs. Wie was 't? *Niemant.* 't Was Iemant.
En na ick heb verstaen, koft hy hier recht met hoopen.
Eygenselfs. Tut, tut, dat 's niet een beet, laet hem daer vry meê loopen,
Ick heb noch wat voor u, dat vry wat beter is.
Niem. Sel Niemant dat altemael hebben, dat daer aen de veeter is?
Eygenselfs. Ia, zie daer hebt ghy voor-eerst (wat is 't?) ja een cytasy,
En hier een procuracy met een attestasy,
En dit is een versoeck waer door men suppliceert,
Sie daer is een appel, waer in men appelleert,
En dit is tot onthoudt een aerdige memory.
Niemant. Wel wat wil dit dan zijn?

Eygen-

Eygenſelfs. Dat heet intargatory,
Hier hebt ghy een extract getogen uyt de rol,
En hier is een copy, en acte, uyt 't protocol.
Laet ſien ick mis noch wat, hier heb ik 't beſt noch by me,
Dit is de accuſacy, of wel geſeyt ſen cryme.
Niemant. Maer ken ick me hier wel meê bevryen? het Niemant nou heelendal geen noot?
Eygenſelfs. In 't minſte niet; maer dit papier dreygt Iemants doot.
Niemant. Wat is dat?
Eygenſelfs. Dat 's ſijn ſentency met de approbeering.
Niemant. Wat is hier in dit beursje?
Eygenſelfs. Voor de gerechts-dienaers en boden een vereering.
Nu ſa dan bint 'et vaſt, want hier hebt gy 'et al.
Niemant. Wat moetje hebben?
Eygenſelfs. Ay geeft mijn Niemendal.
Niemant. Ia had ick 'em hier, ick deê 't je garen te gevallen,
Trouwe daer hebje een ander, Niemant het ſoo veel Niemendallen.

Hy krijgt een ander jongen uyt ſen broeck.

Eygenſelfs. Avoe mijn heer en vrunt, dat gelt u van een fris.
Niemant. Ey 't ſelt 'em ſoo wel doen, me dunckt dat 'er genoegh in is.
Ie hebt ſoo veul handen, dat ick niet weet, welck ick de mijn ſel geven.
Eygenſelfs. d'Een is ſoo goet als d'aêr, daer 's weynigh an bedreven.
Niemant. Maer wat doeje met al deuſe armen, en handen? legh me dit toch eens uyt?
Eygenſelfs. Seer wel, dat ſal ick Niemant ſeggen, wat dit beduyt:
Ick word by alleman mijn Eygenſelfs geheeten,
En waer iets is te doen, word ick niet licht vergeeten,
Al is 't ſchoon in de krijgh, het welck dit root beduyt,
Of in de heylige vreê, dat deſen arm wijſt uyt
Door ſijne wittigheyt; en deſe mijnen ſwarten,
Vertoont de Weduwen, en meer bedroefde harten.
De vierde die ghy ſiet, van tweederley coleur,
Beduyt een arme wees, vol jammerlijck getreur.
Het ſy dan in wat ſtaet, of hoe 'et is geſchapen,
Soeckt Elck altijt ſijn Selfs, om winſt daer uyt te rapen.
Niemant weet nu waerom ick dees levreyen draegh.
Niemant. Ick heb 't verſtant al wegh.
Eygenſelfs. Met verlof dat ick u vraegh,
Hoe ſiejer ſoo bont uyt? ay ſeght men toch.
Niemant. Van hárten,

Om dat ick Niemant ben, een witte met een swarten.
Men tijt die is verby, vrient ick bedanckje seer.
Eyg. Mijn heer ay noch een dronck. *Binnen.*
Niem. O neen mijn lust niet meer.
Ia bin jy sulcken schellem, die met alle winden kunt wayen?
Ie selt Niemant met jou onrechtveerdige saken noyt payen.
Daer leggen al jou bullen, en brieven, ick heb 'er den dray van.
Niemant sel 'em wat vroom en eerlijck toe maecken, en spreecken de Gerechtigheyt an,
'k Wed dat men een aesje van heur meer helpt, als van jou duysent ponden.
Sie daer dat gaet 'er na toe, 'k wod ickse al had gevonden.
Binnen.

Veertiende Uytkomst.

Ioncker Gnor met Iuffrou Diewertje uyt.

Diew. MAer liefste watje seght, wat dunkje van die guyt? hoe dorst hy dat bestaen?
I. Gnor. Ick joegh 'em voort 't gat uyt.
Diew. Daer deed'je wel en recht, hy sou ons huys onteeren,
Oock hebbewe volcks genoegh, men kan 'em wel ontbeeren,
Hy loopt vry voor den droes, ick geef 'er gants niet nae.
I. Gnor. Kom helpme wat te recht, 't is hoog tijt dat ick gae.
Diew. Wat dunckje van die schellem? dat sinne dieve sticken.
I. Gnor. Hoorje niet Diewertje?
Diew. Wat belief je?
I. Gnor. Ie soud me wat opschicken,
Ay kom voort, ick kan niet langer wachten, 't wort laet,
Ick kom dan voort weer t'huys, na 't scheyen van de Raet.
Binnen.
Diew. Dat heeft Lodewijck al wel geklaert, ja hy seecker,
'k Wou dat hy hier waer, ick sou 'em een brave beecker
Of een frisse roemer op sen hant setten, en geven hem een soen,
Ia al begeerde hy meer van me, ick sou 'et willigh doen;
Sulcke boeltjes gaen der meê deur, die alle ding met eên abelheyt weten te bedecken.
Maer sulcke schrobbers hoorde-men de tongh uyt 'er hals te trecken,
Die van ons wat goets genieten en seggen 't dan an yder een.
Dat ick 'er selver beul mocht over weesen, sie daer ick was 'er wel meê te vreên.
'k Heb noyt aen Lodewijck, soo langh ick 'em gekent heb, ontrouw kenne speuren.
Nou, ick mach sien een timmerman te krijgen die ons de deuren
Wat hooger maeckt. Dat kostje soo voort na men liefste toe.

Ick moet seker lacchen om die ouwe geck, hy weet niet eens
Braef dat hy gekroont wort, en voor mijn wederkeeren, (hoe
Sal ick 'em weer op 't nieuw met sulcken kroon vereeren.

Vijftiende Uytkomst.

Niemand met een Munnicks-kap, en een Boeck, met Kruycen en Pater-nosters behangen, uyt.

Niem. GAnts selten, hoe seer doene men voeten, ick ben blijd' dat ick hier ben.
Al had ick een tongh soo groot als een wallevis, en een mont als de oostzee, noch ken
Ickje niet verhalen, wat me op deuse reys gebeurt is.
Kijck een reys hoe al men kleeren, hoosen en schoen, en pack en sack, gescheurt is.
Ick wist byget niet, wat wegh dat ick gaen sou, want ick sagh 'er twie voor men neus staen.
Ia seyd 'er een wijf, diese Lichtverley hieten, deuse moetje in slaen.
Ick ben der meê te vreen (docht ick) ick jou daer an 't wandelen,
Get, wat was 'et daer briet, 'k loof dat 'er wel hondert duysent neffens malkanderen (brugh
Gaen souwen: met sach ick ginder in 't verschiet een ouwe
Met een vervallen slot daer een eesel op geschildert stont, ickje te rugh,
Al men best wat ick loope kon, om daer te raken,
Hoe sprack 'er een out man, die me by de kleeren trock, wat wilje daer maken,
Seun? seyd hy, niet sey ick. 'k Wou dat kasteel eens besien, en gaen dan weer deur.
Och vrient, antwoorde hy, daer woont de Luyigheyt, wacht jou daer veur.
Is die dan soo quaet? ja, seyd hy, dus hoort men reden, en let wel op men seggen.
Sieje daer after 't eerste kasteel, noch wel vyf andere leggen?
Wel perfeckt seyd ick, doe antwoorde die goede man,
De Luyigheyt is de poort, daer men gemackelijck tot de andere gaen kan.
Te weten, tot Dronckenschap, en die brenght u tot Onkuysheden,
Onkuysheyt wijst u tot Hoovaerdy, en Toorn: van daer kunt ghy met een stap treden
Na de vervloeckte Nydigheyt, die gestadigh om 't welvaren van haer even-naesten bromt.

Ia

Ia seyd ick, is 't soo bestelt, seght me dan eens fijn man hoe komt
Dat daer ginder veer noch een slot is, ick kent nau bekennen of ick moet men best sien.
Seun, seyd hy, daer woont de duyvelse Gierigheyt, die moetje voor al as de pest vliên.
Wel, vraeghde ick, hoe komt dat mense soo veer van die andere verscheyden siet?
Se wil quansuys beeter wesen, antwoorde hy, en ondertusschen en guntse geen menschen goet, ja haer eygen selfs niet.
Soo is 't best, patroon, seyd ick, datte we' haer verlaten.
Nu alsoo wandelende, mocht ick onverhoets in 't praten
Eens opsien, get vader, seyd ick, dat is een schoone vrou, die daer in 't venster leyt.
Seun, seyd' hy, wat meughje praten, 't is de bedriegelijcke Ge- (veynstheyt,
Dat je se iens van afteren sagh, je sout 'er stracks voor ysen.
Maer wilje wat nieus sien, soo gaet met men, ick selje de plaets van de Lichtveerdigheyt wijsen.
Doe brocht hy me by een stadt, die heel vermakelijck scheen, en na ick gis,
Soo dunckt me, dat hy wel ruym soo groot als de hiele werelt (is.
Daer was sulcken getjuyter, en sulcken gesang, wat, men dansten 'er op soolen.
Ick docht, dit moet wis den hemel wesen, want de lucht hong'er vol instrumenten en fyoolen.
Mit dat ick 'er inquam, riepense: amicy, maetje lief, by gans duysent, jou rechte flanser.
Hier sagh ick een Ian Pottazy, daer een goochelaer, gins een quacksalver, en hier weer een koordedanser,
Dat docht me schrickelijck te wesen, dat die lijne springers op sulcken koort
Haer leven betrouwen; sie daer dat ick een moort
Gedaen had, en men gaf my genae, met beding, dat ick soo heen en weer over de koort sou loopen,
Ick segh voor mijn part, ick wou 'et tienmael liever met de doot bekoopen.
Maer dat sy haer met eeden aen de koort verbonden hebben, dat 's waerachtigh en wis,
En men siet oock gemeenlijck, dat de koort dat volckje haer dootkist is.
De goochelaers, en vuurspuwers, niet waerdig te aenschouwen,
Traden we voorby; doe sach ick daer een diel mannen en vrouwen
Die een kraem omsingelt hadden, en daer blies 'er een op een (trompet,

Ick docht dit sel wis een ryssselery wesen, want daer was sulcken hoope silver op de tafel geset,
En juyst was 'et een quacksalver, die verkoft kruyt voor de wormen.
Niet wijt daer van daen, stont een jonck kerel, een verloopen snyer, die begost soo vreeselijck te stormen,
En maeckte sulcken misbaer, dat ick meende dat hy dul was,
Maer doen ick sijn quacksalvery bekeeck sagh ick wel haest dat 'et nul was.
Ick meende men doot te lacchen, om een seeckere slange-plager,
Een keerel met een scheeve mont, wel eer een houtsager
Geweest. Messieurs (seyd hy) ick geloof niet, datje myns gelijck veel siet,
Al sochtje de heele weerelt deur: dat 's waer, sey Ian Kling, van trony niet.
Doe sach ick 'er noch een Turck, die aers niet deê als de luy de tanden uyt te breecken,
Ick docht het waer veel beeter, datje se insteecken,
Of insetten kost, soo prees ickje boven al. (medal,
Mit begint 'er een Italiaen te roepen, ancore un date isse niete-
Ierburgre, ier burgre, yr balsemo, yr balsemo, kope wate,
Voor de hou, voor de sny, voor sny, steeck in de gate,
Maer niet in die gate. Doe sach ick noch een armen bloet,
Die byget geen kleyne mont had, en riep, hier hebt ghy den olden plecken oet, (ken,
Woo veer mijne konst nicht goet is, soo wil ickse jou schenc-
Ick heb hier al aver de druttigh jooren gestanden, jy keunne gedencken
Dat ghy met disse mijne koeckxkens, alle plecken, het sy van teer, ollich, oder smeer,
Et sy in sammet edder zijde, edder wat 'et sonsten weer,
Konnet alles schoontjes reynigen, en oet nemmen.
Ick had men lach geren in 'ekropt, maer ick kost me niet betemmen,
Doe 'k daer soo een kale duyvel sach sitten, met een duyf, die hy root
Geschildert had, vrient seyd ick, 'k loof datje neus wel hondert pont groot
Meer van verwen 'ekost het: wat reurt'et dy, sey Kasper, kan 'et dy hinderen.
Mit begint 'er een droncke Brabanderke te roepen, hier hebt ghy vroome burgers, en burgers kinderen,
Een seker nieuw lietke, van eenen papegay,
Den welcken eenen koopman binnen Ryssele gekoft hay,

En

En den ſelven hay leeren klappen, her uyt munnick, her uyt poop, gae wercken, dat ſijn Gods geboden,
Waer over d'inquiſiſy 'em als een kettere lieten dooden.
Hy had 'et leſte woort niet uyt, of daer beginneſe te roepen, hoe Meſſieurs wilje ſoo verby gaen,
Hier zijn nieuwe Commedianten gekomen, wel waerdig om de proef van een goet oordelaer uyt te ſtaen,
Wy hebben een dochtertje, dat non pareilje ageert, ick bid ſiet eens hoe dat jou haer geſpeel ſmaeckt,
Ia ſeyd ick, 't waer veel beeter datje ſe by goe luy beſtede, eer datſe in een bordeel raeckt.
Hadje een reys geſien, wat een paer blicken dat die kerel opſloegh, mit dat ick dat woort ſprack,
'k Wed hy wel gedocht het, jou honsvot, ick wod datje de moort ſtack.
Wel, ſeyd hy, zou men om 't ſpelens halven, een eerlijcke dochter voor lichtveerdigh ſchouwen?
Neen, ſeyd ick, maer de mans hebben 't quaet genoegh datſe haer eer bewaren, 'k laet ſtaen de ſwacke vrouwen.
Wel, antwoorden hy, de Franſen ſpeelen wel met vrouluy, gelyckje ſelver ſiet.
Ia, ſey ick, ſtopt daer de luy 'er mont mee, en oock is 't hier de manier van 't lant niet.
Ick hadme nauwelijcks omgekeert, of daer beginnenſe te roepen, och lacy, och armen.
Wel, vraeghden ick, wat 's hier te doen? Ia ſprack 'er een, de Commedianten loopen met de armen
Haer gelt deur. Dat loof ick niet, ſey 'k, die leugen is te groot,
Indien 'et armen gelt is, ſoo hoort 'et haer rechtveerdigh toe, want ſy ſinne ſoo arrem als broot.
Hadje daer den adel geſien, yder wou de eerſte zijn om ſijn Iuffrou te onderſtutten, en te ſchragen.
O docht ick doe, wel ſijnent ſtarcke beenen, die weelde kunnen dragen.
En ſe weſe me daer een, die van vroome luyden paſquillen maekte, maer die verdween, eer ick eens wiſt waer hy bleef;
Oock wierd ick 'er een vreemt Poëet gewaer, die anders niet als van werelden vol gecken, en quacken en quinckſlagen ſchreef,
Hy ſchempte op alleman, ja niet een kreatuer, of hy liet'er van ſijn geveert.
Doch 't was geen wonder, want hy was uyt een mens in een geck, van een geck in een os, van een os in een eeſel getransformeert.

 Wel

Wel docht ick, deuſe war-geeſt komt met Mahomets condity al
na-by,
Want die ſocht misverſtant in de heylige Relyſy te brengen, en
deuſe in de Poëſy.
De meeſte part verſtieten 't goet onderwijs, want ſy hoorden 't
niet garen;
En worden 'er altemet de waerheyt geſeyt, ſoo tegen-ſe ſtracks
aen 't vechten en plockharen.
Kom kom, ſey mijn patroon, hoe lang ſelle wy hier ſtaen.
Maer lieve denckt, wat ſagh ick daer een deel droncke bloets
gaen,
Die met wyn en bier haer balgh wel wiſten te voeren.
Wat ſach ick daer al volentariſſen op de vrye ſlemp, als een hont
op een ſiecke koe, loeren,
Waer maer ergens een begraeffeniſſe was, preſenteerden ſy haer
ſelven als vrient in huys.
Het grimmelde van ſmarotſers, tonghſchrapers, flickfloyers, en
aêr godloos geſpuys.
Daer ſagh ick mee, hoe dat die valſſe Schoonpraet en Leckertant
ſonder eenige ſware gewichten,
De huych van een onnoſel verdoen-al hiel aerdig konnen lich-
ten; (pont.
Want niet een ſlempje datſe hadden of 't koſte tien a twaelf
O docht ick, dit waer beter aen den armen beſteet, hoe ſteelje
die luyden het broot uyt haer mont.
Daer waren gauwe-dieven by den hals, oock ſach ick'er van
die menſchen,
Die om een ſleghte kaert, of een ongeluckige worp, ziel en lijf
voor den duyvel wenſchen.
Doe ſeyd ick, foey dat is godloos volck, kom gaene we hier
van daen,
Oock had ick ſchier gevallen, want 'et was 'er ſoo glat men
kon 'er niet ſtil ſtaen. (jen,
En lijckewel was 'et 'er vol vreught, hier danſte men op 't veelt-
En ginder op 'et trommeltje, terwyl verhief 'er ſulcken aerdi-
gen krackeeltjen
Tuſſen een waert, en een kittebreur, die ſeyd, veugel je hebt-
me een paertje te veel 'eſchreven, veugel ick kenje geeſt,
Daer moet de droes mee ſpeulen, ſey de biertapper, ick durf wel
ſweren, hier het Niemant by de ley geweeſt.
O guytſack, docht ick, hoe ſchuyfje op mijn hals al jou ſchel-
lemſtucken,
Wat dunckje dat al de pintjes, en paertjes op jou ziel lagen,
ſouwenſe die niet wel onderdrucken?

Doch

Doch je ſelt gemeenlijck ſien, dat de tappers haer menſelijck
hart weghſmijten, en neemen 'er een van een wolfin de ſteê.
Sy ſlachten die ſoldaet, die teugen een boer ſey, hoo, hoo, heb
ick noch ſoo lang tijt, ſoo geef me de andre koe oock meê.
Maer geen dingh ſpeet men meer, dan dat die ſlechte luy, och
arm,
De luye duyvels rijck maeckten, en haer ſelver bloot arm.
'k Heb mee wel ſoo ſot geweeſt, docht ick, maer ick ſel 't niet
meer doen,
'k Draegh alſoo geeren als ſy wat moys, 'k hou mee veul van
't nieuw fatſoen.
Wel, vraeghde men een, of ſe nou gien hantwerck koſten, ſou-
wenſe dan van arremoet verſmachten?
Ia, ſeyd ick, wijs men eens vier ten hondert, of ſe kennen alto-
mael goede ambachten;
Gaenſe de deughden ſoo of, als ſy het wercken of gaen,
Soo vrees ick van heuren 't wegen, ſullenſe op een aêr tijt al
vry wat ſleght ſtaen. (pen,
Daer en booven wierd ick noch gewaer, onder 't kycken en ga-
Dat de luy menkaer alle hooveerdigheyt en ſonden ſoo aerdigh
wiſten na te apen;
Maer worden hier of daer wat goets geſeyt, ſoo was 't, kom laet
ons gaen,
Ick hoor dat niet garen, 't is ſoo melancolijck; nou waer na
blyfje ſtaen.
Ick meende door 't lachen van de werelt te ſcheyen, om een ſe-
kere hoovaerdige geck,
Die wel een Graven ſeun leeck, en na ick hoorde, had hy niet
meer als van alles gebreck,
Arm en hooveerdigh ſtinckt voor S. Lyſſebet, docht ick, wat
geck is dat;
Men kon wel hooren dat hy niet veul had, want alsjer ſoo op-
ſloeght, ſoo bomden hy als een leegh half-vat.
Mit quamender een party hoeren na men rockje grijpen, ick
ontſlipten 'er, en ſey dat is los mis,
Doe vraeghden ick, wat is hier te quaet? ſegh men eens wie is
hier de hoſpis?
Doe weſenſe men een out man, met een ſeyſen in de hant,
Ick docht dat 'et een mof of een hanneke de meyer was, die
daer te lant
Arbeyt ſocht; maer doe 'k hem wel beſagh, had hy twee groo-
te vleugelen,
Elck-een ſocht 'em door uytſtel te binden, hy was 'er te gau, ſe
konnen hem niet beteugelen.

Wel vraegden ick aen men leytsman, is dien ouwen bloet geck
dat hy niet kan ſtil ſtaen?
Neen ſeun, ſeyd hy, het is de Tijt die geſtadig moet voort gaen;
Wel vrient, ſeyd ick, geliefje men eens te ſeggen, wat hier is verteert?
De helft van jou leven, ſeyd hy: ho docht ick, hy is niet al geck
die ten halven keert,
Sou me om ſulcken beetje vreught het leven verlieſen,, 't is beſt
dat men ſijn ſelver veur ſtaet,
Ick ſchey'er liever uyt, eer dat 'et heele resje deurgaet.
Kom ſey doe mijn patroon, laet ons van hier weer ſcheyen,
Eer dat ghy u vergaept, ick ſal u weer geleyen
Ter plaetſe, daer ick weet ghy garen weſen ſoud,
Kom volgh me achter na, maer ſiet dat ghy u hout
Aen my te dege vaſt, ſoo wandelt ghy in vreede.
Doe quamen wy met gemack weer aen die ſelve ſteede,
Daer ick, als voorgeſeyt, vont bey die wegen ſtaen.
Hoor, ſeyd ick, goede heer, die my veel goets gedaen
Hebt, ick bidd', ô overoude grijsheyt,
Hoe is U L. naem? ick heet Goet onderrecht, gebooren uyt de
Wijsheyt.
Maer ſegt my d'uwe weer, wat zijt ghy voor een quant?
Ick ben u dienaer heer, mijn naem die is Niemant.
En doe begon die man ſeer deerlijck te verſuchten.
Och, ſeyd hy, is 't niet vreemt dat Iemant ſtaegh gaet vluchten,
Als ick 'em leeren wil, hoe hy 'em dragen ſel?
De tijt is heel verkeert, want Niemant volght me wel.
Hoort, ſeyd hy, op dees wegh, die ghy nu ſult bewandelen,
Sult ghy de deughde ſien, maer wilt die ſoet'lijck handelen,
Draeght haer oprechte liefd', maer zijt niet al te vrech,
Soo ſullen ſy tot danck bevordren uwen wegh,
En hier mee had hy uyt, en is terſtont verdweenen.
En na ſijn ſeggen, is 't my juyſt oock ſoo verſcheenen;
Maer dat ick jou ſeggen ſou, al 't wonder dat ick ſach,
Dat is men niet meugelijck om in een dach
Drie vier te vertellen, en daerom wil ick ſwijgen,
En ſien of ick de Gerechtigheyt kan te ſpreken krijgen.
Na men geſeyt is, ſoo woontſe hier ontrent.
Hem, hou, hey, is 'er niet een mens die de Gerechtigheyt kent?
Dat is een droevig werck, wel wat 's dit voor een gewemel?

Gerechtigheyt en VVaerheyt beyde in den hemel.

Gerecht. Wie ſoeckt Gerechtigheyt?
Niem. Niemant.
Gerecht. Hier ben ick.

Niem. Hoe, woonje in den hemel ?
Daer sou ickje niet gesocht hebben, neen ick seecker, wat,
Men worde wijs 'emaeckt, datje ergens in een doncker gat
Besloten waert, want na ick hoor, soo meugen de menschen jou
En hoe komt dat ? (niet lyen,
Gerecht. In die tijt der vijfde Monarchyen
Is sullicx waer gebeurt, doe heb ick wel besocht
Dat de Rechtveerdigheyt geen plaetse hebben mocht,
Maer 'k wierde door 't Gewelt, van kleynen en van grooten,
Om baet van Eygenselfs, verachtelijck verstooten,
Geen mensch sach na my om, en die mijn garen sach,
Dorst om 't tyrannig hooft, laes ! maken geen gewach.
Godtvruchtigheyt was weg, de Liefde was verduystert,
En ick van Elck-een soo jammerlijck gekluystert,
Tot dat een Iosua, een helt, door 'shemels hant
Mijn weer ontslaeckte van dien gruwelijcken bant,
En bracht my in een lant, schier in de zee verdroncken ,
Alwaer my mildelijck huysvesting wierd geschoncken ;
Daer wierd ick weer ontsien, daer wierd ick weer begeert,
En van een gantse stoet van Vaderen ge-eert ;
O kleyne hant vol lasts, ghy komt den hemel naderen
En maeckt u die gelijck, door u rechtveerdige Vaderen ,
Die d'onrechtvaerdigheyt vertreden met de voet,
Tot straf der boosen, en den vromen tot behoet.
O Lant, die d'arremoet soo minnelijck bejegent,
En dwingt het eeuwigh Woort dat hy u weder zegent,
Door dien den hemel seyt : ô menschen, al wat gy
Een van dees minste doet, dat doetge oock aen my.
O Lant, waer in ick ben als op een nieus herbooren,
Daer ick voor eeuwich nu mijn woonplaets heb verkooren ,
Die my met errenst soeckt, die vint my daer gewis.
Niem. Hebje dan twee lijven ? dat dunckt me dat niet waer is,
Ken jy gelijck in den hemel , en op aert wesen ? dat luyt me vreemt om hooren.
Gerecht. Ick leef en blijf altijt, 'k ben uyt de deught gebooren,
Ick ben haer stem, haer naem, haer weesen, haer gebot,
Der vroomen vaste troost, en schricking voor de sot.
Al waer ick word begeert, daer laet ick my verschijnen,
En doe al 't helsch gedrocht door mijne komst verdwijnen,
Wee het onsalich lant, daer ick niet word geacht,
Dat wort door duure tijt, en pest en krijgh versmacht.
Niemant. Maer behouwens jou propoost, wat is dat voor een schoontje, dat daer aen jou zy staet ; ay seght me doch de klaerheyt ?

Gerecht. Die onbevleckte maeght, dat is mijn ſus, de Waerheyt.
Niemant. Mijn dunckt ſchier aen 'er videmus, ick hebber wel meer geſien.
Ben jy dat niet? met verlof dat ickje vraegh, die me flus ſoo trouwelijck de hant quam biên,
Doe mijn dat godloos geſpuys levendich in de aerd' wou delven?
Al ſou ick ſterven, ick weet niet beeter.
VVaerheyt. Och ja ick ben die ſelve.
Niemant. Dat is mijn ſeecker lief, ſoo weetje van de moort,
Siet dit wou ick jou luy geſeyt hebben, datſe rechtevoort
Met men proces voortvaren, en Niemant het geen vrienden by 't ſtuck, die wat voor hem loopen,
Oock heeft 'er Iemant ſijn Selver in geſocht, en die verkoſt hem recht met hoopen.
Hoewel Niemant, voor Niemendal, wel tienmael ſo veel kreeg, maer het ſtont me niet aen.
't Is ſonde dat men ſen Selven ſoeckt, docht ick, ick wil na de Gerechtigheyt gaen,
En cieren mijn met alle deughden, en goê wercken, gelijckje noch ſien keunt an men kleeren,
En als ick nou van jou luy deught een wichtig aesjen heb, ſoo wil ick niet meer begeeren.
Als ick dat heb, ſoo vraegh ick na heyntje pick, noch al ſijn adherenten niet, hy doe vry dat hy ken,
Want dan heb ick geweers genoegh, als ick met ware Gerechtigheyt gewapent ben.
Seecker ick heb om jou luy veel moeyten gedaen, door al die quade weegen,
Doch ick deed het door oprechte liefde, darom laet mijn nou niet verleegen,
Dat bid ick jou uyt gront mijns harten.
Gerecht. Ghy zyt ons wellekoom.
O wonder wat ick ſie! is Niemant dan ſoo vroom,
Dat hy op Waerheyt, en Gerechtigheyt gaet dencken,
Daer ſalmen Niemant weêr ons hulp in noot voor ſchencken,
Voor u geleede ſmart, en 't onverdiende quaet,
Sult ghy, gelijck de Son, in heerelijcke ſtaet,
Met de Gerechtigheyt, weêr t'ſijner tijt verſchijnen,
Daer Elck, die my verſtiet, elendig ſal verdwijnen.
Wee Iemant, die uyt trots het ware recht verſmaet,
Hy ſal in eeuwigheyt van ons weêr ſijn gehaet,
Tot dat de wroeging hem het hart ſal overſtelpen,
Daerom gaet ghy vry heen, wy ſullen Niemant helpen,

Die

Die ons ſo yvrigh ſocht ; gaet ſtelt u voor het recht ,
En wat men u oock doet, ſwijght ſtil, en hout u ſlecht ,
Al wijſt men u ter doot, en wilt in't minſt niet ſchroomen ;
Wy ſullen onverſiens u weêr ontſetten koomen ,
Dus zijt maer wel geruſt, en moedight u gemoet.

Niemant. Niemant is wel te vreên, hoe dat jy luy dat doet.

VVaerheyt. Wy ſullen ſonder fout u in de noot verſchijnen.

Niemant. Niemant gelooſt jou wel.

Gerecht. En hier meê wy verdwijnen. *Gaen wegh.*

Niemant. Ia ſeker , 't was goet dat ick ſoo deughd'lijck en ſoo vroom voor den dagh quam , want nou heb ick geen noot ,
Niemant is nou heel wel getrooſt, ſpijt duyvel, hel , en doot.
Sie daer meê dat is gang, ick heb een groot genoegen ,
Sy doen nu vry haer beſt, het ſel 'em ſelfs wel voegen. *binn.*

HET VYFDE BEDRYF.

Seſtiende Uytkomſt.

Iemant, en Elck uyt.

Iemant. SIe ſoo, nu gaet 'et wel, ſijn leven loopt gevaer ,
Wanneer wy nu in't recht ſtaen pleyten met malkaer ,
Als ick hem accuſeer, en wil hy 't wederleggen ,
Soo ſult ghy, (als ick u vraegh) maer ja en amen ſeggen ,
Doch 't kan niet ſchaden dat Elck-een hem meê belaſt.

Elck. Mijn heer dat ſal ick doen.

Iemant. Al wel, nu gaen mijn ſaken vaſt.
'k Begin des Droſten huys, hoe langs hoe meer te naderen ,
't Is tijt dat ick eens hoor , of ſy haer al vergaderen.
Binnen.

Seventiende Uytkomſt.

Den Droſt Ioncker Gnor, met vier Schepenen in den Raet ſittende, Iemant, Elck, Prieſter, eerſte Burger, Niemant, Niemendal, de VVaerheyt en Gerechtigheyt op 't leſt uyt.

I. Gnor. DE oorſaeck, heeren, dat wy hier vergadert zijn ,
Is dees, daer 's huydemorgen vroegh een man by mijn
Geweeſt die Niemant heet, en wert van Iemants weegen ,
Als oock van Ellick-een, beſchuldight en beteegen,
Dat hy hiel ſchrickelijck, en groffelijck heeft misdaen ,
En tegen ſijn Majeſteyt hem te buyten heeft gegaen ,
En dat 's den hals verbeurt, want ſiet het is een krijme ,
Daerom ga jy luy heen, en haelt die ſchellem by me.

1 Burg. Hier is de boosewicht.
Iem. Hy verandert van gebaer.
Niem. Dat loof ick wel, twee op een, is een moordenaer.
Hier is d'emblemata van 't lam in duysent vreesen.
Gae jy eens heen, en siet of jy Niemendal hem keunt beleesen.
Niemend. Ay heerschipje een woort.
I. Gnor. Wech, wech, is 't hier van 't mal?
Wat is dit voor een knaep?
Iem. Tut, tut, 'tis Niemendal.
I. Gnor. Ia wel wat komt men hier noch langer al te veuren,
Moet ick my noch om niet of Niemendal gaen steuren.
Nou vrient begin jy slechs.
Iem. Wel aen ghy heeren, hoort,
Verleden wiert 'er een soo jammerlijck vermoort,
Ick weet wel wie het deê, ick sou 'em wel beklagen,
Maer om de sekerheyt mooght ghy het Ellick-een vragen.
1 Schep. Wie heeft dit feyt bestaen, wie nam dit by der hant?
't Wort Ellick-een gevraeght.
Elck. Mijn heer dat deed Niemant.
I. Gnor. Noteert, dat is 'er een.
Elck. Laest in de donckere nachten,
Heeft Niemant met gewelt een dochter gaen verkrachten,
Het was een aerdigh dier, een deughdelijcke meyt.
I. Gnor. Maer waer deur weet jy dat?
Elck. Iemant heeft 'et mijn geseyt.
Iem. Mijn heer en wilt u daer niet in verwondert houwen,
Dees schellem schent en slaept alle nacht by echte vrouwen.
En om sijn geyle lust te plegen na sijn hant,
Vergeeft hy hare mans, en helpt haer soo van kant.
Gelijck als van 't pasquil, is daer wel iets verschooning,
Dat hy laest heeft gemaeckt, op onsen heer, en koning.
Seght ghy eens Elleck-een, wie heeft dit feyt bestaen,
Is 't Iemants schult, spreeck op?
Elck. Niemant heeft 'et gedaen.
I. Gnor. Wel vrient hoe gaeje jou soo in de boosheyt styven?
Iem. Hoo, hoo, daer 's noch veel meer, ten sal hier niet by bly-
ven,
Hy heeft een ding gedaen, dat is den hals verbeurt.
Te weten van het gelt, dat laest wiert vals gekeurt,
Men ging door 't heele lant na desen stichter vragen,
Maer Elck die swoer dat het door Niemant was geslagen.
Elck. Elck-een die seyt 'et noch.
I. Gnor. Set dit al mee daer by.
Iem. 'k Was laestmael op een dorp, daer is 't gebeurt dat hy

Daer

Daer in een koorenſchuur, een groot gat met ſijn hant brack,
En met een koole vuur de heele ſchuur in brant ſtack.
Elck. Myn heer ick ſagh 'et meê, ick was 'er niet wyt of.
I. Gnor. Ia wel mijn lieve knecht, dit luyt te byſter grof,
Ie hebt den doot verdient.
Iem. Sou men die in 't leven veelen,
Die 's hemels ſchoone kerck ſoo jammerlijck beſteelen,
Gelijck mijn heer Paſtoor dit ſelver is bekent.
Prieſt. Myn heeren dat is waer, hy had my 't goet ontwent.
Iem. 't Is my niet mogelijck al ſijn fieltachtigh weeſen
Te ſeggen ; maer ick bid wilt deſe ſchriften leeſen.
Niemend. O myn ick word ſoo bang, waer ſchuyl ick in een hoeck?
Niem. Wel vrees jy Niemendal, kom kruyp hier in men broeck.
I. Gnor. Dit brenght ſijn ſentency mee, hier valt niet meer te ſeggen.
Iemant. Mijn heer, ey vaer maer voort, hy kent niet wederleggen.
I. Gnor. Soo gaene wy'er mee deur.
Niemant. 't Is mijn alliens hoe jy 't doet,
Al gunt my Iemant quaet, Niemant die gunt hem goet.
Al komt my Iemant nu met ſulcken onrecht hoonen,
Soo ſal 't hem Niemant weer met alle deughden loonen.
I. Gnor. Wel aen ghy heeren, wijl dit Niemant wederleght,
Eyſch ick, uyt 's Konings naem, het Konincklijcke recht,
Men ſal hem levendig 't hart uyt de boeſem rocken,
En met vier paerden voort daer nae van een getrocken.
1 *Schep.* Heer Droſt dat is te hoog, laet hem met hangen vry.
2 *Schep.* Och ja het is genoegh.
Wat dunckt u?
3 *Schep.* Wel voor my,
Soo dunckt het my heel goet.
I. Gnor. Is dit jou reſolucy,
Soo gaet dan datelijck voort, volbrengt de execuſy.
Niemant. Hier ſie jy, hoe dat Niemant, met een vry gemoet, onſchuldigh in de doot met ſijn wil gaet.

De VVaerheyt uyt.

VVaerh. Ick gebied u altemael, dat ghy voor de Waerheyt ſtil ſtaet.
2 *Burg.* Wy willen met hem voort, wie of het ons ſal weeren?

De Gerechtigheyt uyt.

Gerecht. Het is Gerechtigheyt, die doet u wederkeeren.

Iemant.

Iemant. Ick hoor de Waerheyt daer, helaes, ick word ſoo bang,
Ick zie Rechtveerdigheyt, ay my, myn wort ſoo ang!
Gerecht. Ick ſegh bint Niemant los, en laet hem ongetoogen,
Ghy Rechters, die het recht, met averechtſe oogen,
Half ſlapende aenſchout, en weet niet wat ghy doet,
Wie hebt ghy hier verdoemt? helaes een arrem bloet,
Die ſoo onſchuldich is, als 't kint te nacht gebooren,
Van 't geen men hem opleyt, en ſonder te verhooren,
Of letten op de ſaeck, verdoemt men hem terſtont,
Ter beê eens rijcke vreck, en eervergeten hont.
Doch het is u geen ſchâ, hy ſal 't u wel beloonen,
'k Geloof dat deſe ſtrop meer koſt dan duyſent kroonen,
Wat geeſt ghy om de toom wanneer ghy hebt het paert?
Als 't lijf maer is verſorght, de ziel is u niet waert.
Foey Rechters, dat ghy 't Recht ſoo ſchendich gaet verkoopen!
Men hoorde levendich het vel u af te ſtroopen.
'k Sal u, ter rechter tijdt, eens ſtraffen als 't betaemt.
Hoe ſitje dus en dut? of wordje nu beſchaemt?
Om dat de Waerheyt u met Recht komt overtuygen.
1. *Gnor.* Hailige Rechtveerdigheyt, wy alteſamen buygen
Ootmoedigh voor u neêr. Wy bidden hebt gedult,
Verſchoont doch deſe fout, want het is Iemants ſchult,
Die ons door Elck-een ſoo ſchandigh heeft bedrogen.
Wy bidden u noch eens, met kniejen neêrgebogen,
Dat ons de Waerheyt doch, met Recht, wat onderwijſt.
Gerechtigheyt. Mijn ſuſter doet 'er wil.
VVaerheyt. Wel aen ghy heeren, rijſt.
U fout die is verſchoont; maer wilt niet meer ſo ſondigen,
Soo ſal de Waerheyt u altijdt met Recht verkondigen.
My is al langh bewuſt, hoe dat dien booſen Iemant,
Wou ſchuyven al ſijn ſondt op deſen vroomen Niemant.
Dat Iemant my verliet is al een poos verleden,
En nam weêr in de plaets, de leugen en d'onvreden;
Hy wiert van d'ondeught ſelfs als haer veldheer gekroont,
Niet met een lauwerkrans, na d'eerlijcke gewoont,
Maer met een vuyle hoet van ſpitſe netelbladen,
Om ſoo op 't onverſienſt de Deughden te beſchaden.
Geen ſlang en is op aert, die ſoo venynigh ſteeckt;
De ondeught heeft hem noch, op dat hem niet ontbreeckt,
Dees laſteren al t'ſaem wel ſtricktelijck verbonden:
Als Haet, Bedrogh, en Nijt, daer toe Moetwill'ge ſonden.
De Huychlary die was ſijn aldernaeſte raet,
En Elck die volghden hem gelijck een kloeck ſoldaet,
En doen hy hem dus ſagh gewapent met haer allen,

Schiep

Schiep hy in alle ſond' een wonderlijck gevallen;
Want Elck flatteerde hem, en ſey, ô noble quant,
Indien ghy iets misdoet, ſoo ſchuyft 'et op Niemant,
Laet hy u eſel zijn, laet hy uw' miſdaet dragen,
Daer Niemant in ſijn hart hem dickmaels ging beklagen,
En ſeyd 'em altemet het geen dat hem misſtont,
Mijn ſoon hier doet ghy quaet, en hier weêr groote ſond',
Dit goede onderwijs koſt Iemant niet gedoogen,
Maer heeft ſijn gal van ſpijt en ongedult geſpoogen;
En heeft van die tijt aen op felle wraeck gedacht,
En heeft door Elck-een Niemant hier toe gebracht.
Hier ſiet ghy 't leven nu van eenen goddeloosen,
Die ſich van 't goede went, en keert ſich tot den booſen.
Want al wat hy begint, is nimmermeer geen deegh,
Ia ſelfs het nietigh niet, dat is hem in de weegh,
Uyt vreeſe dat het ſal ſijn boosheyt niet verſwijgen.
Ia waer 't hem mogelijck, om ſoo veel macht te krijgen,
'k Loof dat hy wenſen ſou, wanneer hy iets miſdoet,
Dat alle menſchen voort ſturven op ſtaende voet;
Op dat ſijn boosheyt niet ſou aen den dagh geraecken,
En dees ſoeckt noch ſijn vuyl met Niemant ſchoon te maken,
Met een die vlees noch been, noch mens en is, noch geeſt.
Gnor. Hoe, is hy dan een ſchim?
Vaerh. Had hy ſoo veel geweeſt,
En was hy dan ſoo vroom, hy raeckte nooit ten val.
Nu is hy als ſijn knecht.
Gnor. Hoe, is die? *VVaerh.* Niemendal.
Kan Niemant, ſeght doch eens, dan ſpreecken valſe woorden,
Sal dan een nietigh niet, gaen ſteelen, rooven, moorden.
Hoe kan dat niet en is dan valſe munte ſlaen.
Dat dit niet waer en is dat keuntge wel verſtaen.
Een niet, dat niet en heeft, ſal die de maeghden ſchennen,
Dit moet ghy heeren met de Waerheyt nu bekennen,
Dat het niet mooghlijck is: maer dat 'et Iemant doet,
Dat is gewiſſelijck, en oock een vaſte voet,
Bedenckt mijn woorden eens.
[I]emant. O wee ick ben verraden.
[E]lck. Was ick als jy mijn heer, ick bad voort om genade;
Want na ick het beſpeur, u ſaecken ſtaen niet wel.
[I]emant. Hoe! 'k hoop niet dat Elck-een my nu verlaten ſel,
Ay zijt maer heus van mont, ſoo kan men ons niet hinderen.
[E]lck. Dat 's waer, maer Elck-een ſorght voor vrou, en oock voor kinderen.
[I]emant. Ontſlaet u van die ſorgh.
[E]lck. Maer Elck die ruyckt al lont.

I. *Gnor.*

I. Gnor. Heel wel, ick heb 't gevat, voort brengt dien ſchelm ter-
ſtont
Hier after in 't vertreck.
Iem. Hoe word ick ſoo verſteecken?
Ay hoort mijn onſchult eerſt.
VVaerh. Niemant mocht flus niet ſpreecken,
Gelijck ghy hebt gedaen, vergelt men u oock weêr.
Elck-een komt hier by ons, en ſet u daer wat neêr.
Seght hoe lang ſult ghy noch ſijn ſchelmery verbloemen,
En om een anders ziel u eygen ziel verdoemen?
Wy weten van die ſaeck, u doen is ons bewuſt,
Al lang genoegh geveynſt, al lang genoegh geſuſt,
Bekent 'et hier voor 't Recht, en bid weer om genade,
Dat raed ick Elleck-een, eer dat 'et wort te ſpade.
Dewijl Gerechtigheyt haer ſtrenge vierſchaer ſpant,
Soo en verſuymt 'et niet, eer dat haer tooren brant,
Sy ſou op 't onverſienſt Rechtveerdigh u verraſſen.
Dat u de Waerheyt ſeyt, daer mooght ghy wel op paſſen;
Want ſiet ick raed u beſt, eer dat ghy u bedrieght.
De ſtraf die volght de ſond', wee, die onnodigh lieght;
Maer wilt ghy wederom haer rechte liefd' betoonen,
Soo ſal Rechtveerdigheyt u weer met recht verſchoonen.
Set op geen ſterflijck menſch u vaſt vertrouwen meer,
Met Iemant is 't al uyt, gedaen is 't met u heer,
Ghy ſult geen gaven meer noch gelt van hem ontfangen;
Sijn oordeel is gevelt, want hy ſal moeten hangen.
Elck. Dat ſou op den hals aenkomen, neen daer heb ick geen ver-
langen
Na, wat gaet myn Iemant aen, hy hang ſoo lang tot dat hy 't (moe wort.
Ick ſal 'er mijn gat wel uytdraeyen, Elck weet wel waer 't hem
ſchort.
Maer ſou 't al eers genoegh weſen? ſie toe, Elck let eerſt wel op
ſijn ſaken,
Wat dunckje kan 't gaen? ick weet niet, byget ick kan 't goet
maken,
En al met fatſoen oock. Siet eens, op ſulcken manier
Ben ick met hem veraccordeert, dat Elck hem de meeſte cier
Die men Iemant ter werelt doen kan, ſal bewijſen,
Doch met beding dat hy Elck niet alleenlijck ſal ſpijſen,
Maer van alles verſorgen wat tot de werelt dient,
En ſoo lang als Iemant dat doet, ſoo lang is Elck ſijn vrient,
En oock langer niet, ſiet ſoo ſtaen de ſaecken.
Heeſt Iemant nu wat op ſijn hals gehaelt, ſoo mach hy 't weer
goet maecken.

Ick

Ick heb mijn best gedaen, ick slacht 'et kint in de wiegh,
En nu is het tijt, dat Elck voor hem siet, eer dat hem Iemant bedriegh.
Ick kan wel gissen dat hy op mijn set al sijn vertrouwen,
Maer Elck denckt (wel wijser) ick sal 'er men handen wel of houwen.
Ick wil hem, soo 't mogelijck is, noch wel bystaen met raet en daet,
Maer Elck en is soo sot niet dat hy met Iemant in de doot gaet.
Dat Iemant lijckewel soo sturf, 't soume noch wel een dagh drie vier krencken,
Trouwe daer was de rou meê uyt, en Elck sou 'er niet meer om dencken;
Evenwel waer 't groote schande voor Iemant dat hy soo sturf:
Maer om de waerheyt te seggen, hy is de geen die Elck eerst bedurf.
Want hy leerde me alle moetwillige sonden, en wacker suypen en vreten,
Moorden, hoereeren, steelen, ja wat de duyvel niet sou weten
Te bedencken, of voor den dagh te brengen, dat wist dese vent,
En soo dra wist hy 't selver niet, of 't was Elck meê bekent:
Want ick ben alsoo gaau als hy, sie daer ick wil sweeren
Dat Elck sijn verstant te werck ley, hy sou Iemant voorby leeren.
Want ick wed, soo mijn Iemant wat voor doet, ick sal 't hem na doen,
Het sy dan in 't goet of in 't quaet, maer siet Elck doet het op sijn fatsoen.
Doch al genoegh hier van. Nu om mijn heeren, 't geen sy my vragen, te verklaren,
Soo weet dan, dat ick met Iemant al over ettelijcke jaren
Kennis gehad heb, ja van sijn kintsheyt af,
Daer hy hem heusselijck in droegh, tot dat hy hem ter school begaf,
Daer hy in korten tijt vry meer als gemeen leerde,
Gelijck Niemant wel weet, die doe ter tijt met hem studeerde;
Nu is 't op seker dagh gebeurt dat Iemant na de kerck sou gaen,
Soo siet hy mijn een ander straetjen inslaen,
Iemant uyt nieusgierigheyt, wou sien wat Elck daer sou beginnen,
Komt me al stilletjes volgen, en eer ick toesagh, was hy 'er meê binnen.
'k Verwonderde men dapper dat ik Iemant in sulken huys vont,
Want hy was soo heerlijck gekleet, wat had ick te doen, Elck terstont

't Hoetjen of, 't beentjen after uyt, en bad hem wat te ſitten;
En brochten ſoo voort die dach en nacht toe, met joelen en met kitten,
Tot aen den morgenſtont, doe gingen wy daer van daen
Om ons wat te vervarſſen, en wy quamen voorby een kerck gaen,
Daer Iemant in trat, en men ſou 'er juyſt preecken.
Elck vraeghde wat hy daer doen wou? ick moet hier Niemant ſpreecken,
Seyd hy; ſchaem jou wat, mocht ick ſeggen, jy bent ommers noch buys,
Iou hart is 'er niet na geſtelt; wel, ſeyd hy, mijn hart laet ick altijt t'huys.
Ick begon te lacchen, en docht, dit zijn ſeltſame wercken,
Dat Iemant ſijn hart t'huys laet, als hy gaet ter kercken;
Wel, vraegden ick, waer ſluyt jy 't dan, als jy hier bent?
Ick ſluyt het niet, ſeyd hy, maer ick geef 't de Begeerlijckheyt over, en die ſent
Het dan over al, ſoo na mijn vrou, ſoo na mijn kinderen,
Dan na mijn ſchatten, op dat die by lijve niet verminderen.
Nu na de courantiers, om te hooren wat 'er om gaet,
En oock wel na het hof, om een groote ſtaet
Te verkrijgen, en ick hou niet by me als mijn oogen,
Die laet ick dan over en weder gaen, op dats 'er wat moogen
Vermaken in 't aenſien van de vrouwen, en in pracht van de grootheyt,
Nu weer in 't koſtelijcke gebouw, dan weder in de geveynſde devootheyt,
In ſomma daer is ſoo veel, dat men op 't geeſtelijcke niet eens kan dencken.
Waer ſal Elck ſijn hart dan laten, ſeyd ick: ick ſal u wat ſchencken,
Seyd hy, en hy gaf men een boeckje, dat vry wat deeghs leeck,
En doene we in de kerck waren, deed ick het open en bekeeck
Wat 'er inſtont, ick ging het een blaetje voor, het ander na loſſen,
En doe ick het te deege beſagh, waren 't Uyleſpiegels, Amadisjes en Reyntje de voſſen.
Elck ſou Iemant hier wel in beriſpt hebben, maer om dat hy rijk was en dorſt ick niet.
Met ſoo komt mijn eerwaerdige Niemant, en ſiet
Dat wy ons ſoo mal tierden, en ſulck gebaer hadden,
Wel ſtoutelijck aentreeden, en vat ons by de kladden.
Hy beſtrafte ons dapper, doch met goet fatſoen,

Waer

Waer over Iemant ſoo quaet wierd, dat hy ſey, wat hebt ghy 'er meê te doen,
Ghy pylarebijter, ghy hoerenbrock, ghy nachtrave,
Ghy dief, ghy maegdenſchender, ghy brantſtichter, ghy brave,
Ghy paſquillemaecker, 'k ſal ſien of 'et u betaemt,
Dat ghy Iemant voor Elck ſoo ſtoutlijck maeckt beſchaemt.
Niemant wou noch wat ſeggen, maer 't en mocht niet baten,
En ſedert die tijt heeft hy Niemant ernſtig gaen haten,
En maeckte voort met mijn verding, dat al wat hy aenrechten ſou;
't Sy moort, 't ſy ſchennis, of brant, dat Elck dan ſeggen ſou,
Dat heeft die looſe Niemant gedaen, men hoort 'em te hangen:
Doch 't ſpel is heel verkeert, Niemant raeckt vry, en Iemant blijft gevangen.
Dus verklaert Elck, by Recht en Waerheyt, dat Niemant onſchuldigh aen al dit bedrijf is.
Maer dat het Iemant gedaen heeft, dat is waerachtigh en wis;
Hoewel ick noyt gedocht had, dat dit Iemant ſou overkomen.
Had Niemant hem niet aen de Waerheyt gehouden, en had hy de Gerechtigheyt niet meê genomen,
Hy ſou bot gevangen hebben, maer nu hy 'er ſoo ſterck meê is bepaelt,
Is 't niet meer als billick, dat Elck voor heur luy ſijn ſeyl inhaelt.
Ick beken dat ick hier in heb groffelijck misdreven,
Dus bid ick om genaê, ay wilt het Elck vergeven.

Gerecht. Sta op, Elck heeft genaê, maer Iemant is vervloeckt
Die uyt der vroomen ſcha, ſijn winſt en voordeel ſoeckt.
Waer is dien booswicht nu? ſa haelt hem hier ghy gaſten,
Ick moet dien argen droch ſijn kleedren eens doortaſten,
En ſien of ick niet vint dat hem tot ſcha gedy.

VVaerh. En ick beſoeck Niemant.

Gerecht. Mijn ſuſter doet dat vry.

I. Gnor. Elck-een heeft jou beklapt, en al jou ſchelmeryen
Heel grondigh uytgeleyt, dus wilt het meê belyen,
Soo ſterf jy als een Chriſt.

Iem. Ach wat heb ick gedaen?
Ach wil mijn Elleck-een nu in de noot afgaen?
Ach had ick noyt geleeft, of waer ick noyt gebooren,
Ach Elck, die 'k voor mijn vrient, en vader had verkooren,
Verraet ghy nu u heer, ſeght zijn wy ſoo verdragen?
Eerlooſe ſtucke ſchelms.

Gerecht. Hier hellept nu geen klagen.
Stae ſtil dat ick eens ſoeck, zijn hier de brieven al?
Suſter wat vindt ghy daer?

VVaerb. Ick vind hier Niemendal.
I. Gnor. Aen *Madame Luxuriosa*, wel wat mach dit doch weesen?
Laet sien waer is mijn bril, ick moet dees brieven leesen.
Hy leest dese navolgende Brieven.

AEN MADAME LUXURIOSA.

MADAME, *Volgens dese laetste afscheyt, sende ick u het poeyerken, stroyt 'et in eenige leepel spijs, hy sal'et soo haest niet ingeswelgt hebben, of ick beloof u, dat ghy, eer vier-en-twintigh uren om zijn, een vrolijcke VVeduwe sult weesen. Ick soude u na desen haest gevolght hebben, maer 'k ben hier met eenen, diemen* Niemant *heet, in groote moeyte geraeckt, doch mijne zyde houd ick voor 't best; want ick hebbe al den gantsen Raet, en voornamelijck* Ellickeen, *door hulpe van den gouden got, op mijne hant gekregen. Soo haest ick my door wraeck vernoegt sie, sal ick niet nalaten om met den eersten u met mijn tegenwoordigheyt by te woonen; en verblijve ondertussen uwen getrouwen Liefhebber, en Dienaer*

IEMANT.

I. Gnor. Wat dunckje? geeft'et jou wonder, datte we altemael verbaest en stom staen?
Ick vrees van jou'ent wegen dat 'et blat noch schrickelijck sal (omslaen.

AEN IEMANT.

MYN HEER, *u last heb ick volbracht, de pasquillen heb ick soo hier en daer gestroyt, ick heb een goet deel van onse penningen uytgegeven, de rest sende ick u weder te rugh om het insicht van eenige veersiende te beletten. Voor al dient u te weeten, dat seker rijck Koopman, met een onwaerdeerlijcke schat van juweelen, overmorgen van hier vertreckt, 'k heb door behendigheyt de weet gekregen dat hy door 't wester bos, ter slincker hant af, voorby de vervalle kapel van onse Lieve Vrou van gratien, sijn wegh sal nemen. Past op 'em, hy sal alleen zyn, en voor een halve stuyver loot, kunt ghy veel duysenden verkrijgen. 't Geschoffeerde maeghdeken heb ick heymelijck doen verdrincken. Schrijft my cito antwoort, hoe dat 'et met die laeste moort, door ons beyde uytgerecht, al is; en vaert we'.*

U E. getrouwen broeder en mede-gesel
LATRO LATRONUM.

I. Gnor.

I. Gnor. Benedijstes dat 's een fiel, ô mijn dat is een guyt!
Wat dunckt je? dat 's een schelm, hier barst de bommel uyt,
Wel wie had dat gedocht, hy schijnt de Vroomheyt eenlijck?
Gerecht. Dat is der guyten aert, want sy haer selfs gemeenlijck
Van buyten cieren, met het schijnsel van de deught,
Maer siet hoe dat haer hart inwendig sich verheught,
En als een felle leeuw, vol grim, en nijt gaet toonen,
Die door gekerm of klacht, geen lam en gaet verschoonen.
I. Gnor. O jemeny wat ick hoor, is Iemants hart soo wreet?
Gerecht. Noch meerder als het lijckt: want onder Niemants kleet
En schuylt geen argh, noch list, noch andre valsche treecken,
Maer voert een duyf in 't hart, als het oprechtste teecken
Van sijn onnoselheyt.
I. Gnor. Dat 's waer, 'k verstae 't nu wel.
Ia overgeven guyt, jy bent een braef gesel.
Iem. Ay my mijn arrem mens, wat mocht ick doch aenvangen,
Dat ick mijn ziel en sin aen Elck-een heb gehangen?
Die me buyten alle trou soo schendig heeft verraên,
Ick klaegh 't mijn oogen, want ick heb 't mijn Selfs gedaen;
Had ick dit werrick maer alleenigh voorgenomen,
Ick waer hier tot dees staet en jammer niet gekomen.
Gerecht. Wat waentge, of ghy schoon al buyten sorgen bouwt,
Dat ghy daerom u quaet voor my verborgen houdt?
O neen verwaten mens, ick sie door hart en nieren;
Al laet ick u te met de schoot wat ruymer vieren,
Denckt dat ick daerom niet de vroomen heel vergeet,
Maer haer geweldenaers oock wel te straffen weet.
Haer lijden sullen sy hier na by my verpoosen,
En looven mijnen naem, wanneer de goddeloosen
Vol wee en jammer zijn; en als 'et is te laet
Haer selfs vervloecken, door haer onbedachte raet.
Wat 's een lichtvaerdig mensch? niet als een scharpe dooren,
Die tot der vroomen plaeg en onheyl schijnt gebooren;
Dat wijst sijn leeven uyt, want wat hy doet of denckt
Is valsheyt en bedrogh. Maer ach, helaes! hoe krenckt
Een sulcken dwasen sot onnut sijn ziel en sinnen,
Hy buygt wel 't ware recht, maer kan 't niet overwinnen.
Is 't u wel mogelijck dat ghy met uwe hant
De Zon bereycken soud, of door een groote brant
Te loopen heen, en weer, en sonder te beseeren?
Verdoolde en blinde mens, veel minder kunt ghy deeren
Of quetsen 't vroom gemoet, dat ons in d'armen neemt.
Dit hadt ghy niet gedocht, ick weet het doet u vreemt,
Dat wy soo onversiens rechtveerdigh u verrassen.

De Goddeloose bloeyt een korte tijt; sy wassen
Gelijck de tijdeloos, die als de Zon door kracht
Het ruyckent kruyt verweckt, al lange leyt versmacht.

Want

Een godloos mensch, een teere bloem,
Een loogen, en een ydle roem,
Als ghy dees wel te deegh besiet,
Nu lijckt 'et wat, maer stracks is 't niet.

Hier hoort ghy nu haer aert, en oock haer opkomst seggen,
Haer leven, en haer doot, dat hoortge my uytleggen,
Hoe dat haer glory stuyft als kaf en stof voor wint,
En dat men na haer doot gants geen gedachtnis vint.
Iem. Ach moet ick dan de werelt, en al mijn goet verlaten,
Mijn rijckdom en mijn pracht, en overgroote staten,
Mijn huysen en mijn hof, ay my ick sterf van rouw,
Mijn vrienden, kinders, en mijn overschoone vrouw.
Niem. Seecker Niemant heeft 'er deernis meê, 't staet met Iemant vry pover.
I. Gnor. Wel wy geven deuse patient de Gerechtigheyt heel over,
Die mach 't maken soo 't haer belieft, of soo sy het verstaet.
Niem. Och me dunckt dat 'er een mes dwers door Niemants hart (gaet.
Gerecht. Belemmert ghy u ziel noch met dees aertse leuren,
Wat wilt ghy om de werelt 't benaude hart noch steuren:
U tijt die is voorby, besorright uwe ziel,
Het recht staet voor de deur, de doodt volght op de hiel.
Iem. Dewijl ick word belast met soo veel snoode feyten,
Soo gunt me dat ick mach wat tot mijn voordeel pleyten.
Gerecht. U schelmery heeft uyt, verlooren is 't gepleyt,
Bereyt u, want dees slag geeft u Rechtvaerdigheyt.
Sy slaet hem 't hooft af.
Niem. O wee! daer leyt hy neêr, sen hals is 'em of 'esteken.
Niemant sal voor sijn ziel een kleyn gebeetjen spreken.
Niemend. Mijn heer, hy is al doot.
Niem. Swijgh segh ickje, jou fiel.
Niemend. Wat doeje?
Niem. Wat sou ick doen; ick bid voor Iemants ziel.
Niemend. Was hy jou vyant niet?
Niem. Wel jongen is dat vragen,
Of selme na de doot malkaêr noch haet toe dragen?
Gerecht. Hier siet ghy altemael, dat der godtloosen raet,
Hoe listigh dat hy is, haer selfs gedijt tot quaet.
Ghy Rechters, doet als ick, en wilt rechtveerdig rechten,
Ontsiet de rijckdom niet, verschoont geensins den slechten,
Maer

Maer ſtraft naer 't eyſch van 't recht , ſoo ſult ghy ſien dit lant
Met vreê en eenigheyt, en welvaert dicht beplant.
Maer krenckt ghy 't heyligh Recht, ſoo ſullen uwe landen
Door krijgh, en hongers noot, en heete peſt verbranden.
Dus merckt mijn woorden wel, en hier meê ick verdwijn
Weêr na mijn wooning toe, de Waerheyt gaet met mijn.

Binnen.

I. Gnor. Heb danck, heylige Rechtveerdigheyt, dat jy ons ſoo wel geleert hebt.

Niem. Niemant bedanckje ſeer , dat je ſen druck in vreught verkeert hebt.

I. Gnor. Ick wil dat deſe dagh geviert door 't heele lant wort,
En dieſe niet en houd, dat hy terſtont gepant wort.
Nou blijf by mijn te gaſt, waer wilt ghy heen, mijn heeren?
Wy ſullen Niemant eens luſtigh met Niemendal tracteeren.
Nou Niemant treê vry in.

Niem. O neen mijn heer, jy eerſt.

1 *Schep.* Nu doet den Droſt de eer, een yder bid om 't ſeerſt.

I. Gnor. Ay Niemant zijt gedeckt.

Niem. Ick bid *ſan Sarmonyen.*
Ay maeckt geen compliment.

I. Gnor. Wat ſoo, dat mach ick lyen.

U Y T.

